

Budova městského muzea:

HISTORIE
BUDOVY MUZEA

V letech 1992-94 byla historická budova stojící na rohu náměstí 1. máje rekonstruována (firmou ^{HASTEX} IMSTAV). V přední části v přízemí jsou umístěny kanceláře EKOAGROBANKY (porději přejmenované na UNION BANKU). V zadní části přízemí - v díberecké ulici - jsou prostory znovuřízeného městského muzea.

V celém 1. poschodí jsou místnosti městské knihovny (vedoucí je Hana Matoušová). Ve druhém poschodí byla přizena obradní síň a zasedací síň Měti.

Budova pochází z 1. poloviny 17. století. Byla postavena v renesančním slohu, ale některé části byly upraveny v době klasicismu, průčelí má secesní dekorativní prvky.

Podle záznamů prý to býval rájezdni hostinec, k němuž patřila také sousední budova se stájemi pro koně a pokoji pro ubytování samožných hostů. (Zdá se však nepravděpodobné, že by v době, kdy kromě kostela a radnice byly i měšťanské domy pouze dřevěné, byla tato masivní kamenná budova pouze pro účely rájezdního hostince. Zdá se téměř jisté, že to bylo původně nějaké šlechtické sídlo (např. Nosticů), které bylo teprve porději upraveno na rájezdni hostinec.) Budova dosti často měnila majitele a byla několikrát přestavována. Až do roku 1945 sloužila jako hotel „U černého koně“ (Zum schwarzen Roß).

6.10.1938, kdy byl na tříhodinové návštěvě města A. Hitler, tu tento fašistický plocinec obědval.

Po skončení 2. světové války bylo v přední části budovy připraveno muzeum. Některé prostory v přízemí sloužily jako školní dílna. V roce 1969 byl vybudován podchod podél díberecké ulice.

Cizinci v našem městě (po r. 1945):

CIZINCI
V CHRÁSTAVÉ
V POVÁLEČNÉM
OBDOBÍ:

Zajímavým úkazem v poválečných letech je pobyt příslušníků různých národností v našem městě.

Po odsunu většiny dřívějších obyvatel německé národnosti (bylo jich tu pouze přes 200) převzal zařízení v dílně na vý-

NĚMCI

LUŽIČTÍ
SRBOVÉ

robu varhan Lužický Grb p. Pavel Žur. Také jeho pomocník p. Jurij Utičar přišel do Chrastavy z Lužice.

JUGOSLÁVCI

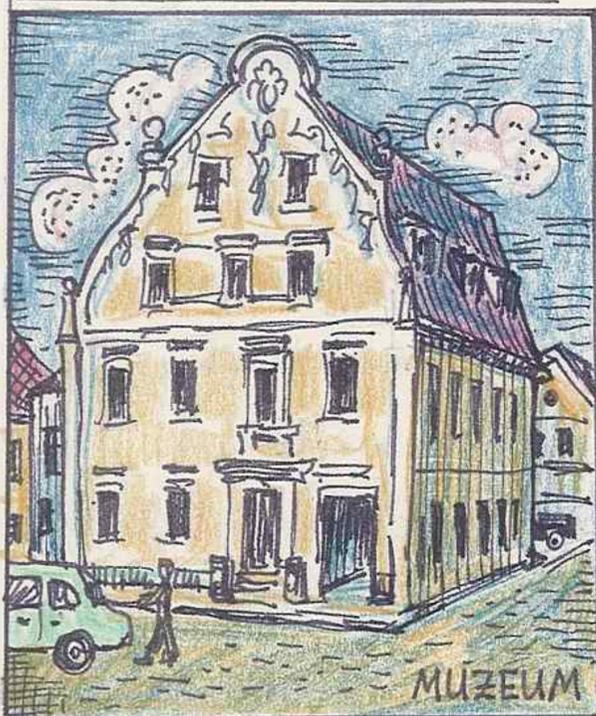
V letech 1948-50 bylo v závodě Totex (podději Elitex) zaměstnáno několik desítek jugoslávských učňů.

ŘEKOVÉ
A MAKEDONCI

Na začátku 50. let zde bylo přes sto řeckých a makedonských dětí. Musely po občanské válce v jejich zemi opustit svou vlast. Naučily se tak dobře česky, že byly parázeny do tříd spolu s českými žáky.

VIETNAMCI

Po nich žilo v budově Dětského domova sto vybraných dětí až z dalekého Vietnamu. Ředitelem domova byl tehdy p. Jan Tupy.

Tyto děti vynikaly neuvěřitelnou pílí a čeští učitelé na ně dodnes rádi vzpomínají. V červenci roku 1957 je přijel navštívit do Chrastavy vietnamský prezident Ho Či Min, který byl tehdy v ČSR na několikadenní státní návštěvě. (Byl to zatím jediný prezident, který naše město navštívil. Žádný z čsl. prezidentů

si dosud Chrastavu nikdy nenavštívil.)

POLÁCI

V 80. letech pracovala po několik let v našem městě početná skupina polských stavebníků firmy BUDIMEX, v textilních továrnách (Textilana, Bytex) pracovaly desítky polských přadlen, které byly denně přiváženy a odváženy autobusem.

MONGOLOVÉ

V 2. pol. 80. let zde po dobu dvou let pracovala skupina mongolských techniků, kteří se učili přímo v provozu opravovat textilní stroje.

MEXIČAN

Po dobu 6 let zde žil mexický občan p. Enrique Ramirez de Espino, který se oženil s místní ženou. Vyučuje na jazykové škole v Liberci.

AUSTRALANKA

V letech 1978-80 tu bydlela australská občanka paní Marilyn Greenwoodová, která se provdala za p. Jana Krause.

V současné době pracuje v závodě Trausa Bohemia něko-

lik desítek odborníků ze Španělska. Tato firma si pronajala ^{odkoupila} výrobu halby v podniku ELITEX a vyrábí lisované součástky pro osobní automobily RM. ŠKODA a VOLKSWAGEN.

Již sedmý rok vyvíjí aktivní činnost SPOLEČNOST PŘÁTEL HISTORIE MĚSTA CHRASTAVY. Sdružuje se v ní pouhých 18 členů, kteří mají hlubší zájem o dějiny našeho města. Předsedou tohoto spolku je Mgr. Petr Medřický, který zastává rovněž funkci starosty. SPHMCH řeší o údržbu historických památek, vydává každý měsíc tzv. BULLETIN, což je čtyřstránková příloha „Chrastavských listů“. Členové se přičinili o znovuotevření městského muzea v červnu 1996. V páří podnikli členové vlastivědný výjezd na Fyfdlantsko (větrný mlýn na Výsocein, návštěva muzea ve Fyfdlantsě, prohlídka historických památek města, Pohanské kameny u Višňové, slovanské hradiště u Loučné, obec Ves u polských hranic).

Kromě sportovních oddílů pracuje pravidelně také Rájmový kroužek vodních modelářů (vedoucí p. Zďárek). Pro hodnotné využití volného času dětí a mládeže by však bylo zapotřebí mnohem větší množství podobných kroužků.

Za záslužnou činnost v oblasti kultury lze považovat neúnavně mnohaleté úsilí p. Zdenka Šimka, pracovníka Elitexu, který organizuje autobusové výjezdy do Prahy, především do divadel a na výstavy. Každoročně se díky jemu uskuteční 15-20 výjezdů.

První sobotu v lednu se opět konal tradiční dálkový turistický pochod „CHRASTAVSKÁ ŠLÁPOTA“. Neúnavným organizátorem této sportovní akce je turistický oddíl TJ Spartak Chrastava, v jehož čele po mnoho let stojí p. Jan Floráček (uskutečnilo se již přes dvacet ročníků).

Zlepšila se kulturní činnost v M-klubu na sídlišti na Štěleckém vrchu. V průměru se konají 2-3 akce během každého měsíce, avšak návštěvnost je poměrně nízká (kolísá mezi 20-40 návštěvníky).

V sále místního kina vystoupil liberecký pěvecký soubor JESTĚD. Kino je nyní soukromé (p. Kaněra), hraje se pouze při

ŠPANĚLÉ
(viz PŘ. 8/96)

ČINNOST
SPHMCH
(viz PŘ. 1/96)

ZÁJMOVÉ
KROUŽKY

AUTOBUSOVÉ
ZÁJEZDY

TURISTICKÉ
AKCE

ČINNOST
M-KLUBU

VYSTOUPENÍ
SOUBORU
JESTĚD
(viz PŘ. 6/96)

PROVOZ KINA

dny v týdnu, vstupenky jsou dražší (20-25 Kč). Barevné televize a videa přímo v rodinách vedou ke snížení návštěvnosti nejen kin, ale i divadel a jiných „živých“ kulturních akcí.

V sále firmy GLK (za kostelem) se konal další ročník recitační soutěže „Chrastavská sloka“. Je to přehlídka mladých recitátorů z dětských domovů (výchovných ústavů) a ze vlastních škol. Po mnoho let je iniciátorem této kulturní akce učitel chrastavského VÚDM (výchovný ústav dětí a mládeže) p. Ivan Žák, který je sám vynikající recitátor, člen pěveckého sboru „Ještěd“ a milovník hudby.

Nad městem ve směru na Machův a Bedřichovku byla vybudována nová mimoúrovňová křižovatka (poblíž koupaliště „Okno“), takže je nyní možno odbočit ze silnice č. 13/I jak do Machůva, tak i zpět do Chrastavy (na Libereckou ulici).

U příležitosti srpnové navřímecké poutě byla - jako obvykle - uspořádána výstava drobného hospodářského zvířectva a drůbeže. Pořadatelem byl Ivan Chvatelů.

Vnitřní zařízení na místním poštovním úřadě bylo modernizováno (soukromá stuhlárská firma Frant. Soldáta) a 27. května se konalo slavnostní otevření.

ČERNÁ KRONIKA:

K hrůznému činu, o němž psal i celostátní tisk a referovala televize, došlo v únoru na sídlišti na Střeleckém vrchu. 23 letá J. Skalická pavraždila svého 27letého muže, který se často opíjel a byl k ní hrubý,

a aby zahladila stopy svého činu, rozřezala mrtvé tělo na deset kusů. Každý zvlášť vložila do igelitového pytlíku a v noci vložila do popelnic po celém sídlišti. Popelářské auto za několik dní obsah popelnic odvezlo na spládku v Chosyni. Teprve tam kdosi náhodou objevil jednu část lidského těla a ohlásil nálezy na poli-

RECITAČNÍ SOUTĚŽ »CHRASTAVSKÁ SLOKA« (VÍZ PŘ. Č. 3/96)

NOVÁ MIMOÚROVŇOVÁ KŘÍŽOVATKA (VÍZ PŘ. Č. 8/96)

VAVŘINECKÁ POUŤ - VÝSTAVA (VÍZ PŘ. Č. 8/96)

MODERNIZACE POŠTY (VÍZ PŘ. Č. 6/96)

BRUTÁLNÍ VRAŽDA

ci. Žena se k činu přiměla a byla odsouzena k několika letům vězení. Polehčující okolnosti byly dlouhodobě manžel-
ské neshody a to, že žena jednala v afektu a víceméně v
sebeobraně.

Již po několikáté byla vylopuena benzínová pumpa při sil-
nici č. 13/I.

25. dubna došlo na kluzkém poruchu předatěle vozovky
poblíž Chrastavy k hromadné havárii aut.

V herně „Lidového domu“ v Žitavské ulici došlo podle vno-
ci k loupežnému přepadení personálu a několika hostů,
kteří byli okradeni o peníze. Zloději byli však naštěstí krát-
ce nato dopadeni a náležitě potrestáni.

Při služební cestě do Slovinska pahynul v prosinci při auto-
nehodě na území Rakouska 29letý chrastavský občan, ing.
Jaroslav Chvojka. Vednu se v jeho nedávno založené
rodině mělo narodit první dítě, kterého se již nedočkal.

V průběhu roku došlo ke změně ve vedení zvláštní
školy v Chrastavě. Byla z funkce ředitelky odvolána
pí Marie Majerová (kvalifikovaná), která sem denně dojíždí
dělá z Hrádku nad Nisou. Na její místo byla jmenová-
na pí Blanka Borovanová (nequalifikovaná).

Aktivní činnost vyvíjí v našem městě česko-brat-
ská církev. Několik místních dětí denně dojíždí do
církevní školy do Liberce (ředitelkou je chrastavská
občanka Jana Coufalová - Husáková). 22. prosince uspo-
řádali členové této církve br. „zpívání u kašny“. Při
zpěvu nábožných písní byly přihlížejícím posluchačům
podávány koláče.

Projevuje se také aktivita sekty svědků Jehovových.
Ti poblíž Bržnice vnucují kolemjdoucím publikace,
propagující jejich světový názor.

V prosinci byly na všech školách vyhlášeny
mimoriádně dvoutýdenní prázdniny kvůli epide-

PŘEPADENÍ
BENZÍNOVÉ PUMPY
(VIZ PŘ. Č. 6/96)

HROMADNÁ HAVÁRIE
(VIZ PŘ. Č. 4/96)

PŘEPADENÍ
V »LIDOVÉM DOMĚ«
(VIZ PŘ. Č. 2/96)

TRAGICKÁ SMRT
ING. J. CHVOJKY

NOVÁ ŘEDITELKA
ZVLÁŠTNÍ ŠKOLY
V CHRASTAVĚ

AKTIVITA CÍRKVÍ:
CÍRKEV
ČESKOBRATRSKÁ
(JEDNOTA BRATRSKÁ)

SVĚDKOVÉ
JEHOVOVI

EPIDEMIE
CHŘIPKY

mi chřipky.

Od ledna 1996 se v Liberci vydává nový časopis, měsíčník „Jizerské a Lužické hory“. Našel mnoho příznivců také v Chrastavě, kde se prodává na několika místech. Jsou v něm kvalitní fotografie, obsah je zaměřen na přírodní krásy, ekologii, ale i na historii severočeského regionu.

Byla vydána jedinečná publikace nazvaná KNIHA O LIBERCI. Je to reprezentativní dílo bohatě ilustrované staršími i současnými fotografiemi. Prodává se za 2000,- Kč. Ačkoliv vyšlo o Liberci více knih (českých i německých), tato nová publikace je z nich nesporně nejlepší.

Několik měsíců se v celé republice diskutovalo o tzv. česko-německé deklaraci, která má být schválena parlamenty obou států. Ačkoliv od konce 2. svět. války již uplynulo přes půl století, jsou rány a vzpomínky dosud překvapivě živé. Značná část veřejnosti (především starší generace, která má osobní zkušenost z doby války - odboj, věznění, tzv. totální nasazení) se na možnost usmíření s Němci dívá s nedůvěrou, ba dokonce s podezřením. Přátelské styky s představiteli bývalých chrastavských občanů, kteří byli po válce vysídleni, jsou také mnoha mnoha občanům brnem v oku.

V našem městě se usadilo několik ukrajinských rodin. Jejich děti chodí rádně do školy. Rodiče jsou většinou příslušníci inteligence (lékaři, ekonomka, středoškolský profesor apod.) Podle našich platných zákonů nemohou u nás legálně pracovat, mohou však zakládat firmy a podnikat. Někteří mají velké finanční prostředky neznámého původu. Pokud jsou ukrajinskí dělníci přesto zaměstnáváni, platí jim číší zaměstnavatelé nepřiměřeně nízké odměny

NOVÝ ČASOPIS
JLH

KNIHA O LIBERCI

ČESKO-NĚMECKÁ
DEKLARACE

UKRAJINCI
V NAŠEM MĚSTĚ

ka práci, nejsou pojištěni pro případ nemoci či úrazu atd. I my tedy máme nyní své „gastarbajdry“. Jsou jich desetitisíce.

Představitelé města varují o možnosti přidit v Chrastavě jeden z typů střední školy zakončené maturitou. (V letech

1958-66 byla v Chrastavě tzv. střední všeobecně vzdělávací škola). Demografický trend předvídá klesající počty dětí v budoucích letech. Je tedy téměř jisté, že by se snůly zamýšleného víceletého gymnázia ani z celé spádové oblasti nenaplnily.

V průběhu roku byl opraven kůň před budovou fary (dnes je v ní umístěn charitní domov pro staré občany). Restaurátorské práce prováděla pražská odbornice H. Forstová, která v roce 1995 opravila dva velké gallasovské erby z bývalého „křemčků“ v Nové Vsi (objekt před deseti lety vyhořel a nebude již znovu opravován).

Čivením kulturní činnosti ve městě jsou pravidelné výstavy, konané v tzv. minigalérii v městském muzeu.

Výstavy se každý měsíc obměňují. V době otevření muzea zde byla instalována výstava amatérských fotografií na téma MOJE MĚSTO CHRASTAVA, velký úspěch měla výstava o severoamerických Indiánech (instaloval ji Ivan Týdra, redaktor „Chrastavských listů“, který v roce 1995 navštívil USA a o problematiku Indiánů se zajímá již po mnoho let). Byla zde rovněž výstava barevných fotografií profesionálního litereckého fotografa Timona Likouse a po celý měsíc prosinec tu byla vánoční výstava s třemi betlémny, kterou navštívily všechny třídy obou místních základních škol a také záci škol z Nové Vsi a z Bílého Kostela.

ROZHOVOR S MICHALEM HORÁČKEM (nar. 1977), mistrem světa v orientačním běhu.

K: Jak dlouho se tímto druhem sportu zabýváš?

MH: Už od malička. Poprvé jsem závodil, když mi bylo

MOŽNOSTI
ZŘÍZENÍ
STŘEDNÍ ŠKOLY (?)
(viz PŘ.č. 2/96)

OPRAVA
HISTORICKÝCH
PAMÁTEK
(viz PŘ.č. 10/96)
(viz PŘ.č. 10/96)

VÝSTAVY
V MINIGALÉRII
MĚSTSKÉHO
MUZEJA

(viz PŘ.č. 11/96)

(viz PŘ.č. 13/96)

INTERVIEW
S MISTREM SVĚTA
M. HORÁČKEM

pět let...

K: Kdo z vaší rodiny se zajímá o orientační běh?

MH: Vlastně všichni členové rodiny. Oba rodiče aktivně závodili a brali mě s sebou jako dítě. Také moje sestra Martina, která teď studuje v Praze na Vysoké škole ekonomické, měla a dosud má v OB úspěchy. A také můj mladší bratr Ondra již několik let soutěží.

K: Za jaký oddíl běháš?

MH: Zpočátku jsem závodil za VŠST v Liberci. Oba moji rodiče tam vystudovali a nyní jsem také já studentem této vysoké školy. Před třemi lety jsme založili samostatný oddíl OB přímo v Chrastavě.

K: Kolik členů má v současné době chrastavský oddíl?

MH: Téměř padesát. Našimi členy jsou i někteří sportovci z Liberce. Často se jedná o rodiče i jejich děti.

K: Slyšel jsem, že jste byli pořadateli mezinárodního závodu SAX-BO '96, tedy sasko-českého. Je to pravda?

MH: Ano, neběželi jsme, ale dělali jsme pořadatele...

K: Jaké druhy orientačního běhu rozumnáváš?

MH: Je denní a noční orientační běh. Ten se běhá samozřejmě v létě. V zimě běháme na lyžích. Existují také závody na horských kolech. Postupně se prosazuje také OB parkový nebo horský.

K: Jak se na běh připravuješ, abys byl v dobré kondici?

MH: Část fyzické přípravy děláme společně s atlety. Jinak nácvik orientace v terénu provádím většinou sám. Orientační běžec - na rozdíl od atletů - neběhá po silnicích nebo na hřišti, ale přírodním velmi nerovným terénem v lese, prodírá se houštím, přebíhá paseky plné pářezů...

K: Víš, že tvůj otec kreslí a vytváří mapy pro OB. Co ty?
Máš také nějaké zkušenosti s mapováním?

MH: Někdy otci pomáhám, ale mapování je velmi náročné na čas a toho při studiu na vysoké škole nemám nazbyt.

K: Co láká zájemce o tento sport? Proč by sis vybral právě orientační běh?

MH: Jistě v mém případě byl rozhodující vliv obou mých rodičů. Tento sport není určitě stereotypní, ale spíše je pokaždé jiný, člověk se cítí být v těsném styku s přírodou.

K: Říká se, že OB je pro inteligentní lidi. Můžeš potvrdit, že je to sport vysokoškolačů?

MH: U nás, v České republice, by se to tak opravdu dalo říci.

K: Kde jsi závodil mimo území republiky?

MH: Byl jsem několikrát ve Skandinávii. Právě nedávno jsem pobýval 14 dní ve Švédsku.

K: Je OB stejně oblíbený ve všech evropských státech?

MH: To určitě ne. Česká republika je ve střední Evropě určitá velmoc. Méně oblíbený je OB v Německu, málo účastníků pochází z jihoevropských zemí. Nejvíce rozšířený je tento sport ve všech třech skandinávských státech... Dobří jsou také Slovinci a Rusové.

K: Řekni nám něco o svém zatím největším úspěchu v Rumunsku letos o prázdninách...

MH: Juniorské mistrovství světa se konalo ve druhém týdnu července v lázeňském středisku Băile Goară, v horské oblasti Rumunska.

K: Jaká byla účast závodníků?

MH: Zúčastnilo se asi 170 juniorů z 32 zemí. Štafet bylo padesát.

K: Jaké bylo pořadí na předních místech?

MH: Naše tříčlenná štafeta byla první, na druhém místě byli Slovinci, třetí místo obsadili Slováci.

K: Děkuji ti za rozhovor a přeji ti do budoucna mnoho úspěchů, a to jak ve sportu, tak i ve studiu na Technické univerzitě v Liberci.

ÚMRTÍ
O. MÜLLERA

V říjnu zemřel chrastavský občan Otto MÜLLER. Byl německé národnosti a žil po mnoho let střídavě v Chrastavě a v německém městě Zschopau (bývalá NDR). V 50. letech byl za nedovolený přechod přes státní hranici odsouzen na mnoho let do vězení. Prošel několika věznicemi. V Leopoldově (Slovensko) se neohroženě postavil do čela vězeňské vzpoury. Byl za to přísně potrestán, ale všechny útrapy vydržel. - Na jeho pohřeb na chrastavském hřbitově přijelo několik set jeho bývalých spoluvězňů, mezi nimi želivský opat Tajovský.

ZŘÍZENÍ
MĚSTSKÉ POLICIE
V CHRASTAVĚ

Od ledna 1996 byla v Chrastavě přízrena městská policie. Tomuho rozhodnutí předcházela dlouhá diskuze a zjišťovalo se, jak se toto opatření osvědčilo tam, kde byla MP zavedena. Zkušenosti nejsou jednoznačné. MP má totiž velmi malé pravomoci, a proto jsou pochybnosti, zdali může nějak podstatněji přispět ke zlepšení pořádku a snížení kriminality ve městě. Po vstupních sestech vyhověli požadavkům: L. Fryk, M. Krček a A. Grebeníček.

INTERVIEW

S P. BERNARDEM
ŽUREM
(synem
varhanářského
mistra P. Žura)

ROZHOVOR S P. BERNARDEM ŽUREM (nar. 1946):

K: Kdy jste se poprvé dostal do Austrálie?

BŽ: V roce 1969 byla u nás situace nejistá, a tak jsme se rozhodli odjet někam daleko z Evropy: buď do Kanady nebo do Austrálie, která měla tehdy o emigranty velký zájem.

K: Odešli jste z ČSR ilegálně?

BŽ: Klasičtě ne. Já s kamarádem H. Krausem jsme jeli na osobní pozvání do Holandska, jimi dva jeli se zájezdem do Řecka a domů zpět se již nevrátili.

K: Kdo vám platil letenky do Austrálie?

BŽ: Australský konzulát v den Haagu. Museli jsme tehdy podepsat, že alespoň dva roky budeme žít v rámci kloka-mů...

K: Kde jste se usadil a jaké byly počátky?

BŽ: Ze Sydney, kam jsme přiletěli, nás odvezli do města Albury na hranicích států Victoria a New South Wales. Ubytovali nás v hostelu a první práci jsme si našli u firmy Ford na montážní lince. Byla to hrozná dřina a nerad na to vzpomínám...

K: A co jazyk? Dovedl jste mluvit anglicky?

BŽ: Neměl jsem nic a takové lidé bez znalosti jazyka neměli šanci dostat jinou práci než manuální. Pak jsme prošli intenzivním jazykovým kursem, který trval šest týdnů. Byl zadarmo a hodně mi pomohl.

K: Z čeho jste žili?

BŽ: Někdy byla práce, jindy jsme žili z podpory 9 dolarů na měsíc. Byli jsme mladí a svobodní, a tak nás lákalo poznat tu rozlehlou, obrovskou zemi. Jezdili jsme autostopem skoro po celém pobřeží. Do vnitrozemí jsem se často nedostal. V Queenslandu, v tropické oblasti, jsou korálové útesy, jedli jsme kokosové ořechy. S rukávkem na ruce a s několika dolary v kapse jsem toho procestoval opravdu hodně.

K: A co ovce, klokani, ptakopysek...?

BŽ: Ovce je tam na farmách nepředstavitelně mnoho. Klokani jsem viděl bezpočet. Skáču i přes silnici, často je srazí auto. Muosi jsou ochotní a jedí z ruky. Ptakopyška jsem viděl jen jednou v jakémsi potoce, jsou totiž velmi plaší. Zato ježury byly k vidění všude. A medvídek koala šplhá po „gum-trees“ a živí se okusováním listů.

K: Je v Austrálii mnoho emigrantů z Evropy?

BŽ: Po 2. světové válce se tam přistěhovalo mnoho Italů, Řeků, velmi mnoho je tam Jugoslávci. A Češi? Setkali jsme se několikrát s našimi lidmi z pounorové doby roku 1948. Podle vyprávění měli tehdy velmi tvrdé podmínky. Leckomu z nás v počátcích pomáhali. Měl jsem dojem,

že zatímco Italové či jiní Evropané se drží spíš pospolu v jakýchkoli komunitách, Češi jsou po území kontinentu více rozptýleni. V Sydney se občas schází v některých klubech, vydává se český krajanový časopis...

K: Vy jste se před mnoha lety vrátil do vlasti. Kolikrát jste vlastně cestoval ze „srdce Evropy“ do Austrálie?

BŽ: Třikrát. Nejprve jsem tam strávil mnoho let jako svobodný. Pak jsem tam odjel zcela legálně s manželkou a dětmi. A právě nedávno jsem se vrátil ze své třetí cesty.

K: Zajímaly by mě hlavní rozdíly mezi působením života u nás a tam. Co na Evropana napůsobí nejvíce?

BŽ: Jsou to především obrovské nerovnoměrně prostory, často ovšem pouště a polopouště. Ale i australská města jsou neobyčejně rozlehlá. Tam by to snad bez auta ani nešlo bydlet. Když jsem tam přijel poprvé, v neděli bylo všude zavřeno: v obchodech, v hospodách. Tohle se díky emigrantům z různých zemí světa změnilo. Teď je tam běžný ruch, vyhledávané jsou italské, řecké nebo čínské restaurace. Čínanů tam žije velmi mnoho. Australané si ve svých domech chrání své soukromí, přesně podle známého anglického přísloví „Můj dům – můj hrad“.

K: Jak tráví průměrný Australan svůj volný čas?

BŽ: Mnoho lidí se zabývá sportem. Golf není sportem bohatých, je zcela běžný i u nižších tříd. Oblíbený je tenis, pozemní hokej a fotbal s poněkud odlišnými pravidly. Chodí se do hospody na pivo, házívá se šipkami do terče. Důležitou roli hraje televize. Knihovnu bychom v bytě marně hledali...

K: A jak jste v Austrálii slavili Vánoce?

BŽ: Uvažovali jsme se obstarat stromček, ale venku bylo v tu dobu hodně přes třicet stupňů nad nulou. V té době tam vrcholí léto, takže Vánoce a sníh tam k so-

bě nepatří.

K: Hodně se píše o tom, že Austrálie už nechce uznávat britskou královnou jako (formální) hlavu státu a že stále sítí snaha změnit samější státní zřízení na republiku. Co si o tom myslíte vy?

BŽ: Zdá se skutečně téměř jisté, že v brzké budoucnosti bude vyhlášena Australská republika...

K: Máte dvě dcery, které několik let navštěvovaly australské školy. Co zajímavého byste o školách v zemi protinozců řekl?

BŽ: Za základní školy se nic neplatí. Když dcera Markéta studovala na konservatoři balet, za to jsme samozřejmě platit museli... A ještě jedna věc je poněkud překvapující: až do 12. ročníku nosí žáci a studenti školní uniformy. Majetkové rozdíly rodičů jsou značné. Dovedu si představit, jak by se dcerušky bohatců finsily a předváděly před těmi, co na to nemají. A takhle jsou si alespoň po dobu vyučování rovny.

K: Kdysi v mládí jste si zvolil dobrodružnou cestu až na druhý konec světa. Jak se na to díváte dnes?

BŽ: Po mnohaletém pobytu v Austrálii jsem nabyl dojem, že přes zdánlivě velké odlišnosti je ten všední život dost podobný našemu. Nelituji, že jsem poznal ten vzdálený kout světa. Teď jsem snad již natrvalo tady doma a líbí se mi tu.

STATISTICKÉ ÚDAJE K 31.12.1996:

Počet obyvatel Chrastavy (včetně Vítkova) dosáhl v porovnání s minulým rokem přesně téhož čísla: 5759 (o 1 obyvatele méně než loni).

V průběhu roku se konalo 44 svateb a narodilo se 61 dětí (o 4 méně než loni).

Zemřelo 20 občanů (loni o 42 více).

Počet úředně hlášených nezaměstnaných dosáhl čís-

la 125 osob. (Průměrná nezaměstnanost v okrese Liberec dosahuje asi 3,5% praceschopného obyvatelstva.)

v Chrastavě 5. června 1997.

Zápis provedl:
PhDr. František Vydra,
městský kronikář

Kuon

ROK 1997

Mezinárodní události:

Oblast Balkánu byla i v tomto roce velmi neklidná. Boje v Bosně sice již skončily, ale přítomnost asi 60 000 příslušníků mírových jednotek SFOR je tam i nadále nutná. Statisíce uprchlíků z bývalé Jugoslávie je nadále v cizině (nejvíce jich je na území Německa), návrat domů je pro ně spojen se značným rizikem. Pátrá se po válečných zločincích, kteří mají být souzeni v Haagu. Příslušníci české armády si vedou v Jugoslávii dobře.

NEKLID
NA BALKÁNĚ

Od února po několik dalších měsíců došlo k nepokojům v Albánii. Desetitisíce lidí přišly o své úspory vložené do tzv. pyramidových her. Došlo k povstání, při němž byly vykradeny sklady zbraní, armáda se zcela rozpadla a státní instituce přestaly fungovat. Tisíce Albánců se na lodích přeplavily do Itálie (Brindisi), avšak většina byla poslána zpět.

NEPOKOJE
V ALBÁNII

Ohniskem neklidu je dále Severní Irsko, kde - nehlédě na různé dohody a úmluvy - trvá nepřátelství mezi katolickými stoupenci připojení území k Irské republice a protestanty, kteří chtějí být nadále spojeni s Británií.

SEVERNÍ IRSKO

V Izraeli, který přští rok oslaví 50. výročí své existence, se nedaří dosáhnout příměří mezi Židy a Palestinci. Bojovky jsou na denním pořádku.

IZRAEL

Irák klade překážky mezinárodní komisi, která chce prověřit, zdali tento stát nevyrábí jaderné a bakteriologické zbraně hromadného ničení.

IRÁK

1. července přešla anglická kolonie Hongkong pod čínskou správu.

HONGKONG

Rusko nesouhlasí s rozšiřováním vojenského paktu NATO směrem na východ, vidí v tom hrozbu pro své mocenské zájmy.

RUSKO
PROTI NATO

Vnitrostátní události:

SVATBA PREZIDENTA V. HAVLA

4. ledna se konala svatba prezidenta republiky Václava Havla s herečkou Dagmar Věškrnovou.

VSTUP ČR DO NATO

Při průzkumech veřejného mínění se pro vstup do NATO vyslovilo počátkem roku pouze asi 30% dotázaných, v průběhu roku se však jejich počet postupně zvyšoval. Některé politické strany navrhuji proěs o této otázce celostátní referendum (např. ČSSD), vedoucí strana ODS tuto myšlenku ramítá a ponechává rozhodnutí o zapojení ČR do NATO na kompetenci poslanecké sněmovny a senátu.

FINANČNÍ SKANDÁLY

Veřejnost je silně rozhořčena různými finančními skandály, např. krachem několika bank a miliardovými machinacemi. Lidé nabývají dojmu, že říkávaná svoboda je především ku prospěchu těch, kteří dovedou najít slabá místa v zákonech a obohatit se nečestně na úkor druhých. Zvyšuje se počet těch, kteří jsou polistopadovým vývojem zklamáni (v pářerů roku to bylo přes 80% obyvatel). Nynějšímu režimu se vytýká sociální jedná- ní (nezaměstnanost dosáhla v průměru asi 6 procent).

POZOROVÁNÍ KOMETY

Po celý měsíc března a dubna byla vidět na večerní obloze pouhým okem Bopp - Halleva kometa.

STÁVKY: ŽELEZNIČÁŘI, ZDRAVOTNÍCI, UČITELÉ

Kromě stávky železničářů a lékařů došlo také ke stávce učitelů. Byla vyhlášena sv. řetězová stávka, kdy každý den stávkovali učitelé v jiném okrese. Šlo o protest proti zvyšování týdenních úvazků, což by mělo za následek propouštění přebytečných školských pracovníků. Novým ministrem školství se stal básník a bývalý velvyslanec ve SRN Jiří Gruša. Bylo zrušeno mnoho středních škol, které se ukázaly být nerentabilní. (Stávky nepomohly, týdenní úvazky učitelů byly zvýšeny.)

Celý rok pokračovala neutěšená situace ve zdravotnictví. Výkony lékařů jsou hodnoceny podle bodových tabulek, počet zdravotních pojištěnců je plytčtěně velký. Ruší se některé nemocnice, což vypolává nesouhlas obyvatel.

ZVÝŠENÍ POŠTOVNÍCH POPLATKŮ

Od dubna se zvýšily poštovní poplatky; obyčejný dopis do zahraničí stojí 4,60 Kč, dopisnice 4,- Kč.

Nestabilní politická vnitrostátní situace se projevila na oslabení ekonomiky (krach ocelárny Poldi v Kladně, zavírání dolů)

a na poklesu hodnoty naší měny. Na konci roku 1997 se platilo za jednu německou marku téměř 20,- Kč.

Negativním jevem, který poškodil zcela určitě dobré jméno České republiky ve světě, bylo masové vysťahování stovek romských (= cikánských) rodin do Kanady a ve druhé fázi do Velké Británie. Uváděly jako důvod k emigraci rasovou diskriminaci u nás. Pouze některým byl umožněn azyl, většina se postupně vrací zpět do České republiky. Řádění skinheadů (mladíků s vyholenými lebkami, kteří se netají svými rasistickými sklony) pokračovalo i v tomto roce a úřady a policie k tomuto nebezpečnému hnutí je až příliš benevolentní. Došlo k dalším útokům na Romy se smrtelnými následky, byli praněni zahraniční studenti (Olomouc, Praha), kteří měli smarvon barvu pokožky.

K událostem, které měly velký ohlas uvnitř republiky, patří nesporně tragická smrt princezny Diany, matky následníků britského trůnu. Zahynula při autonehodě v Paříži se svým milencem, synem egyptského miliardáře El Fayeda. Objevilo se mnoho dohadů kolem této havárie.

V Praze - v areálu Hradu a na Malé Straně - se konala po několik měsíců jedinečná výstava s názvem „Rudolf II. a Praha“. Byly sem zapůjčeny exponáty z mnoha zemí a pájem o výstavu byl skutečně značný.

Od července bylo v celém státě zvýšeno nájemné a cena elektřiny. Stouply rovněž ceny jízdného, a to jak na železnici, tak i v autobusové dopravě.

Během letní turistické sezóny bankrotovalo sedm cestovních kanceláří, což mělo za následek, že tisíce lidí přišlo o peníze, jimiž si zaplatili zahraniční zájezd, mnohé zájezdy se vůbec neuskutečnily, v mnoha případech našim turistům nebyl zajištěn návrat zpět do vlasti.

Největší a navíc zcela nečekanou přírodní katastrofou, jaká nemá v naší zemi obdoby, byly ničivé povodně na Moravě v průběhu měsíce července (od 4. do 25. 7. 97). Postihly severní, střední i jižní část Moravy a pod vodou byla celá jedna třetina území.

POKLES MĚNY

EMIGRACE
ROMSKÝCH
RODIN
DO CIZINY

TRAGICKÁ
SMRT
PRINCEZNY
DIANY

VÝSTAVA
O RUDOLFU II.

ZVÝŠENÍ
NÁJEMNÉHO,
ELEKTRINY,
JÍZDNÉHO

BANKROT
CESTOVNÍCH
KANCELARÍ

POVODNĚ
NA MORAVĚ

Rozvodnila se řeka Morava, Odra, Bečva a další. Největší škody byly záplavami způsobeny v okrese Jeseník a Bruntál, Ostrava, Kroměříž, Hodonín, Uherské Hradiště a Žlín. Velké škody napáchala voda v Osrokovcích (desítky dětí strávily část prázdnin u nás na Liberecku), symbolem zkázy se stala obec Troubky. (Povodně byly také na Broumovsku a na Frydlantsku.) V tutéž dobu byly záplavy také v Německu a v Polsku (Odra) a také v Rakousku. Tato tragédie vyvolala vlnu humanitární pomoci. Lidé po celé republice dávali jídlo, pitnou vodu, šatstvo a jiné potřebné věci. (Také v Chrástavě se v zasedací síni nashromáždilo velké množství potravin a jiných věcí, darovaných pohotově místními občany. Na Moravu odjela rovněž skupina dobrovolníků, která tam pomáhala odklízet trosky.) Velmi užiteční byli v postižených oblastech příslušníci armády, kteří pomohli zachránit životy lidí. Přesto si záplavy vyžádaly přes 50 obětí. Po celé České republice se pořádaly peněžní sbírky. Pomoc přicházela i ze zahraničí. Ojedinelé docházelo i k rabování, vyskytly se případy zneužití vytěžku peněžních sbírek pro soukromé účely. Z této rozsáhlé pohromy se budou postižené oblasti zotavovat několik let.

PÁD VLÁDY

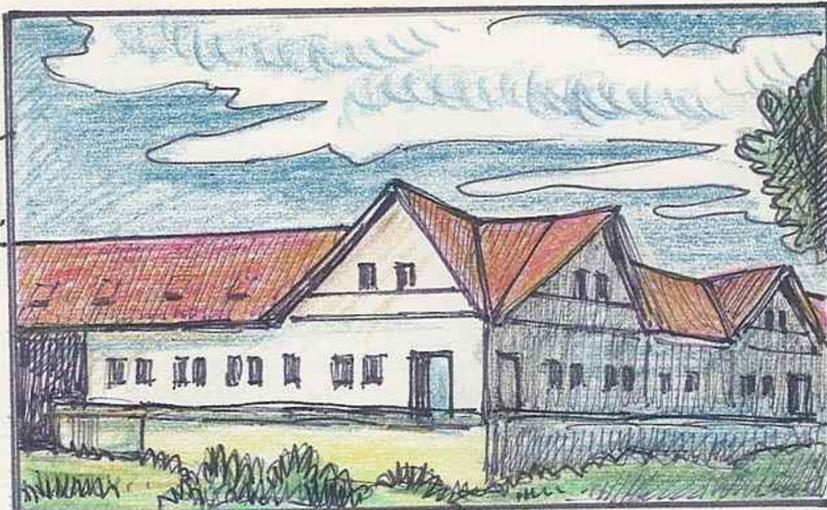
VÁCLAVA KLAUSE

Na politické scéně došlo v podzimních měsících k důležitým změnám. Kvůli finančním nesrovnalostem (sponzorské dary politickým stranám) došlo k oslabení důvěry ve vládu Václava Klause a situace došla až k tomu, že tato vláda padla. Novou vládu bude prezident jmenovat počátkem roku 1998. Bylo rozhodnuto, že budou vyhlášeny předčasné volby do parlamentu, a to ve druhé polovině června 1998. Po celý měsíc prosinec se vedla jednání o sestavení nové vlády. Do čela byl jmenován nestraník, bankovní odborník, guvernér České národní banky Josef Tošovský.

A tak republika vchází do nového roku oslabená vnitřní nestabilitou a poklesem důvěry občanů ve státní instituce.

UDÁLOSTI V CHRÁSTAVĚ:

Při Městském úřadě byla ustavena tzv. komise pro rozvoj města. V jejím čele je starosta Mgr. Petr Medřický. Cílem je dlouhodobá vize budoucnosti Chrastavy, jdoucí daleko za rok 2000.

ČÁST FARMY »ACHALTEKE« NA VYSOKÉ

Základní projekt je následující:

- Počet obyvatel města by měl být regulován a neměl by v budoucnu přesáhnout číslo 10000. I když je blízko Liberce, neměla by se Chrastava stát jakýmsi satelitním městem nebo předměstím tohoto okresního střediska. Měla by svým občanům poskytnout nejen dostatek pracovních možností, ale zlepšit také podmínky pro kulturu, vzdělání, sport a rekreaci. Uvažuje se o možnosti přidat v budoucnu střední školu na úrovni gymnázia (v současné době se to zdá nereálné, protože do škol přicházejí v těchto letech slabé populační ročníky). Plánuje se zlepšení kulturních možností přímo v centru města (objekt kina využitelný po úpravách jako víceúčelové kulturní zařízení), byly vymezeny plochy pro výstavbu rodinných domků. Zvažují se možnosti, jak zlepšit využití stávajících sportovních zařízení atd.

V lednu byla přizvána devítičlenná komise pro rekonstrukci budovy radnice. Byla vyhlášena architektonická soutěž, které se zúčastnilo sedm architektů. Tajnou volbou vyšel vítězně projekt ing. arch. Jiřího Hakulína z Liberce, který předpokládá obnovení dřevěné obálky podle starých dobových plánů. Rekonstrukce zvětší počet prostorů pro kanceláře tím, že dojde k zásadní přestavbě půdní kapacity.

Od února 1997 byl Městský úřad napojen na internetovou síť.

Informační středisko, které tvoří celek s prostorami městského muzea, bylo v prosinci vybaveno kancelářskou technikou z prostředků mezinárodního projektu PHARE.

Městské muzeum vyvíjelo během tohoto roku velmi bohatou a různorodou činnost.

KOMISE PRO
ROZVOJ MĚSTA

(viz PR č. 1/97)

VÍTĚZNÝ PROJEKT
NA REKONSTRUKCI
BUDOVY RADNICE

MŮ NAPOJEN
NA INTERNET

VYBAVENÍ
INFOCENTRA
TECHIKOU

ČINNOST MĚSTSKÉHO MUŽEA

Kromě stále expozice o historii města se provádí také ve Früh-
richově domě, který je pobočkou městského muzea. Každý měsíc se
v tzv. minigalerii muzea pořádají výstavy na různá témata. Proce
1997 se konaly tyto výstavy:

leden: Jizerské hory objektivem bratří Likousů - fotografie

únor: Chrastava minulosti a současnosti - dokumenty

březen

duben: Okenko do světa filumemie - papalkové nálepky

květen: Krajina domova - obrazy akad. malíře Jar. Trihly a Liberce

červen
červenec: Čínská umělecká řemesla - ve spolupráci s čínským velvyslanectvím

srpen
září: Obdivuhodný vynález - cizí jazyky

říjen: Chrastava mění svou tvář - dokumentace

listopad: Ze světa filatelie - poštovní známky

prosinec: Půjdeme spolu do Betléma - vánoční tematika

Z iniciativy pracovníků městského muzea byly uspořádány
čtyři autobusové zájezdy:

- velikonoce: Budyně - Horní Lužice (procesí relik. jezdců)
- květen: Zruč - Ochrana - Žitava (postupně Českých bratří)
- srpen: Rudolf II. a Praha
- září: Dolnoloučická Blata (Spreevald)

V podzimních měsících se v muzeu pořádal seriál amatérských
videofilmů se zeměpisnou tematikou (vždy ve středu od 16 do 17:30
hod), který měl 15 dílů. Asi 30 přítomných zhlédlo videofilm o
Maroku, Číně, Turecku, Podkarpatské Rusi, Velikonočních ostrovech,
Irsku a dalších vzdálených zemích.

Častými návštěvníky jsou v měst-
ském muzeu třídy obou místních rá-
kladních škol. Pořádají se pro ně ruz-
ně soutěže ve znalostech historie města
a každá návštěva je spojena s prohlíd-
kou výstavy.

Pro školní mládež vydává muzeum
také různé vlastivědné publikace, např.
sborníky pověstí, kopie obrazů Josefa Früh-
richa, řemesla s chrastavskými motivy.

Činnost muzea je zaměřena k tomu, aby
mladí lidé získali lepší vztah ke městu.

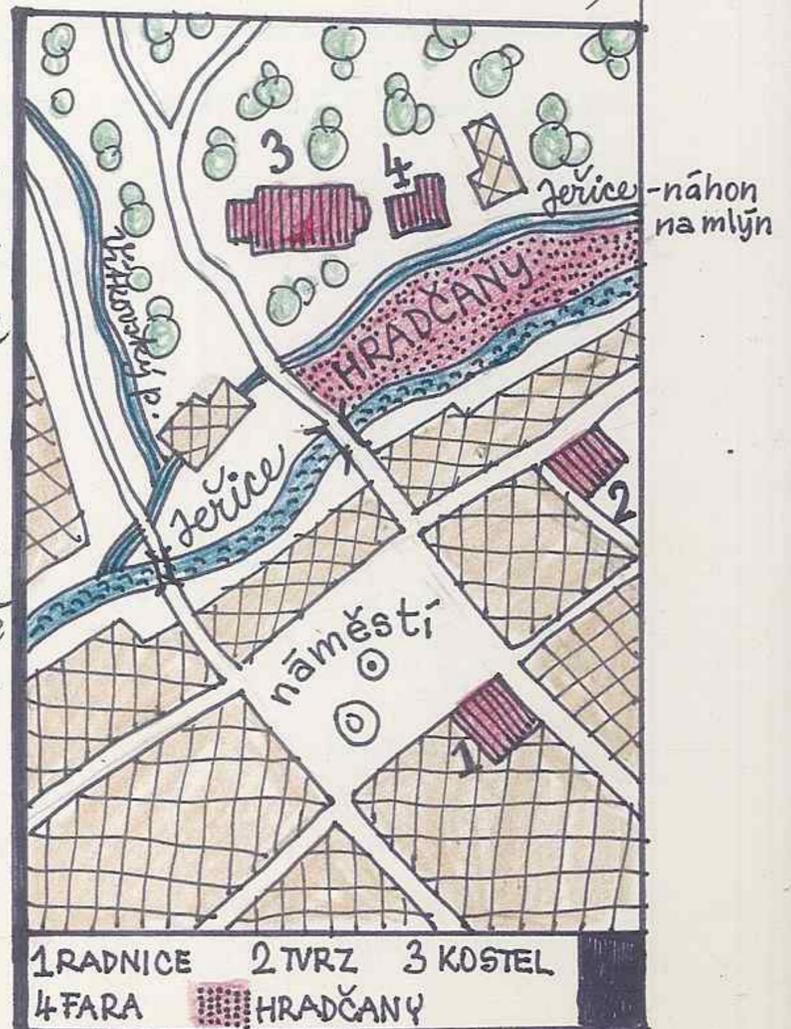
VÝSTAVY (viz PR č. 13/97)

AUTOBUSOVÉ ZÁJEZDY (viz PR č. 19/97)

SERIÁL VIDEOGLÓBUS (viz PR č. 21/97)

NÁVŠTĚVY ŠKOLNÍCH TRÍD

VYDÁVÁNÍ PUBLIKACÍ

Z jednání rady Městského úřadu v Chrastavě:

- program rozvoje územního obvodu města (infrastruktura, bytová výstavba, aktivity v oblasti volného času a cestovního ruchu),
- přiznání městské policie,
- výše poplatků za prodej pozemků a stavebních parcel na katastru města Chrastavy,
- příspěvky sportovním klubům,
- pokračování v plynofikaci některých ulic,
- přijetí peněžitého daru ve výši 10 000 marek od spolku „Kratkauer Gilde“,
- předání správy bytového fondu města firmě LADA-Marsimesex aj.

ROZPOČET MĚSTA NA ROK 1997:

příjmy ve výši 56 mil. Kč, výdaje rovněž 56 mil. Kč.

rozdělení investic: plynifikace (Sportovní, Richtův vrch aj.),

lysy na sídlišti Mléčský vrch,

dokončení hasičského muzea,

fasáda na školní budově ve Školní ul.,

úpravy na hřbitově,

zalesňovací práce na Ovčí hoře,

oprava a výměna kanalizace a vodovodního

potrubí,

obnova fasády kostela (300 tisíc Kč) atd.

Městní a regionální tiskoviny:

- Již sedmým rokem vychází měsíčník CHRASTAVSKÉ LISTY; redaktorem je p. Ivan Vydra (firma RECO), tiskne se Horáček v Liberecké ulici. Přílohou každého čísla je BULLETIN, čtyřstránková vložka s historickým obsahem, kterou připravuje Společnost přátel historie města Chrastavy;
- informace z okresu získávají naši občané z časopisu LIBERECKÝ DEN; o kulturních a sportovních akcích je informuje měsíčník KALENDÁŘ LIBERECKA.

(K regionálním sdělovacím prostředkům patří také rozhlasové

NĚKTERÉ BODY

Z JEDNÁNÍ RADY MÚ:

(viz PRČ. 1/97)

ROZPOČET NA ROK 1997

PERIODICKÉ TISKOVINY (MĚSTO - OKRES)

vysílače RCL (Radio Contact Liberec) a jablonecký TRIANGL. Televizní program z regionu přináší stanice GENUS a kabelová televize.)

Mimořádně kvalitním regionálním časopisem, který se prodává také v našem městě, je měsíčník JIZERSKÉ A LUŽICKÉ HORY. Přináší články s přírodovědnou, historickou i ekologickou tematikou.

Na travnaté ploše náměstí 1. máje se nachází celostátně důležitý geodetický bod. V dnech 21.-29. května 1997 se konala zeměměřičská kampaň, kdy za pomoci družic a těchto bodů byla upřesňována výšková struktura zemského povrchu. Na celém území České republiky se nacházejí pouze čtyři takové body, které jsou součástí celosvětové sítě. Chrastavský bod má označení CZ 4-13.1. Další podobné body jsou poblíž Olomouce, u Chrudimi a u Plzně.

K nejúspěšnějším sportovním oddílům patří oddíl zápasu TJ Nelson Chrastava. Jeho členové i v tomto roce dosáhli mimořádných výsledků v celostátních i mezinárodních soutěžích.

Úspěšný je rovněž oddíl kolové, oddíl orientačního běhu a kopané. V květnu byla vyhlášena soutěž SPORTOVEC CHRASTAVY. Výjmy byly v městském kině slavnostně vyhlášeny výsledky. Umístění rozhodoval počet hlasů z řad ve-

řejnosti. Výsledky byly následující:

- Nikola Tichá - atletika
- Lukáš Dlabola - zápas
- Pavel Matuškovič - kolová
- Šárka Jehnoutková - zápas
- Kateřina Kašková - orient. běh
- Michal Horáček - orient. běh
- Martina Horáčková - orient. běh
- Radek Tichý - atletika
- Libor Janáček - kopaná

Pan Alois Štaňo ml. byl vyhodnocen jako nejlepší trenér (zápas), paní Emilie Trejčková byla za svou dlouholetou činnost navržena do tzv. Slávy slávy.

NOVÝ
ČASOPIS
(JLH)

DŮLEŽITÝ
GEODETICKÝ BOD
(NA NÁMĚSTÍ)
(viz PR 8. 6/97)

SPORT:

ODDÍL ZÁPASU
KOLOVÉ, ORIENT.
BĚHU, KOPANÉ

SOUTĚŽ
O NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ
SPORTOVCE
MĚSTA

(viz PR 8. 9/97)

(viz PR 8. 11/97)

NOVÁ
ŘEDITELKA
ZÁKLADNÍ
ŠKOLY

OSLAVY
100. VÝROČÍ
ZŠ ve ŠKOLNÍ
ULICI

2. ROČNÍK
CHRASTAVSKÝCH
SLAVNOSTÍ
(viz PŘ. 8-8/97)
(viz PŘ. 8-18/97)

OSVĚTLENÍ
KOSTELA
SV. VAVŘINCE
(viz PŘ. 8-16/97)

Ve školství došlo k některým personálním změnám. V základní škole na náměstí se stala Mgr. Alena Páchnymová ředitelkou, dosavadní ředitel p. František Maňhal byl jmenován do funkce zástupce ředitele.

V září se konaly oslavvy 100. výročí základní školy ve Školní ul.

(za kostelem). Byly spojeny s výstavou dokumentů, které připomínaly události a historie školy. Byli pozváni učitelé, kteří v minulosti na této škole vyučovali.

V červnu probíhal již 2. ročník CHRASTAVSKÝCH SLAVNOSTÍ. Tato tři dny trvající akce by se měla stát tradicí. Zatím se hledá její typické raměření. Je to kulturně-sportovní festival, jehož program je velmi různorodý. V pátek probíhaly sportovní soutěže žáků místních základních škol a vasedací síni byla otevřena výstava dětských výtvarných prací na námět „Moje Chrástava“.

Programově nejbohatší byla sobota. Na náměstí byly přívazny prodejní stánky, hrálo tu několik kapel (dámská kapela VIKTORKY, pražská kapela ŠLAPETO a liberecká hudební skupina TĚLA), na náměstí se konala módní přehlídka a vystoupení skupiny historického šermu Hartigo, byla tu promenáda jezdců na achal-sekinských koních z farmy na Vysoké, v tělocvičně probíhala mezinárodní soutěž v koloře, vystupovalo tu liberecké Národní divadlo (loutky), v sále kina se konalo divadelní představení hrádeckých ochotníků. Před půlnocí byl uspořádán ohnostroj. V neděli se konaly orientační závody a odpoledne vystoupila na náměstí dechová hudba J. Pantučka z Frýdlantu (jako zpěvák vystoupil žd. Sulc z Chrastavy).

Počasí po celou dobu slavností organizátorům přálo. Také organizačně se poučili z chyb z 1. ročníku. Celkově je možno považovat tento 2. ročník za úspěšný.

Od srpnově chrastavské pouti je každý večer osvětlena budova kostela. Je to velmi impozantní podívání, která zcela určitě patří ke zlepšení vzhledu města.

ZLEPŠENÍ TELEVIZNÍHO SIGNÁLU

Od dubna se po technických úpravách na retranslační věži na Ještědu zlepšil signál pro televizní příjem programů čtyř stanic: ČT 1, ČT 2, Nova a Prima.

SETKÁNÍ BÝVALÝCH NĚM. OBYVATEL V ŽITAVĚ

Vě dnech 10. a 11. května se konal v hotelu na předměstí Žitavy (Alt-Hörnitz) sraz bývalých německých obyvatel Chrastavy. Byla tam pozvána delegace Společnosti přátel historie města Chrastavy, která již sedm let udržuje přátelské styky se spolkem „Kratzauer Gilde“. V neděli se konala v chrastavském kostele sv. Vavřince společná česko-německá mše, které se zúčastnilo asi 220 osob. Tato událost však byla poznamenána tím, že před mostem „Zámeček“ bylo jednomu z Němců odcizeno osobní auto zn. Audi a jedné ženě v díkerci kabelka (matka faráře Bezenena).

ČINNOST CÍRKVÍ (viz PR č. 18/97)

Značnou aktivitu vyvíjí ředejší skupina čs. církve husitské. Kromě pobožností a různých akcí pro děti pořádá občas přímo na náměstí u kašny pěvecký a hudební program (soubor „Adoramus“). Poblíž městské bránice nabízejí často různé tištěné materiály členové sekty Svědkové Jehovovi (časopis „Probud se!“).

CESTOVNÍ KANCELÁŘ

Na rohu náměstí byla otevřena cestovní kancelář (pobočka varnsdorfské společnosti), avšak ve 2. polovině roku byla pro malou rentabilitu zrušena.

UNION BANKA SKONČILA SVOU ČINNOST

31. prosince 1997 ukončila svou činnost v Chrastavě UNION BANKA. Jediným peněžním ústavem ve městě zůstává ČESKÁ SPORITELNA, která sídlí v secesní budově (vedle kina). Tato nádherně upravená budova je považována za nejkrásnější v celém městě.

Neustále se zvětšuje počet nově postavených rodinných domků. Ačkoliv je stavební materiál drahý, je ho dostatek v širokém výběru.

VÝSTAVBA RODINNÝCH DOMKŮ

MASOVÝ BĚH TERRYHO FOXE

23. 9. byl ve městě uspořádán tzv. BĚH TERRYHO FOXE. Byl tak pojmenován podle mladého Kanadana, který - ačkoliv měl na nose proseku - ušel pěšky vzdálenost přes celou zemi. Akce se zúčastnily stovky lidí, především děti a mládež.

ZPRÁVY V TISKU (O CHRASTAVĚ) (viz PR č. 14/97)

Chrastava se bohužel dostává na stránky celostátního tisku v souvislosti se pláčinnými událostmi. Poblíž přírodního koupaliště „Oko“ došlo k noční přestřelce, při níž byli vážně zraněni dva Ukrajinci, kteří později v nemocnici zemřeli.

16. prosince byla dána do provozu nová benzínová pumpa při sjezdu z rychlostní silnice č. 13/I do města (poblíž dálničního mostu). V současné době jsou ve městě tři benzínové pumpy, což odpovídá rostoucímu počtu automobilů.

Od ledna⁹⁶ byla v Chrastavě přizvána tríčlenná městská policie. Má své sídlo v domku vedle školy v Turpišově ulici. Náčelníkem je p. Zdeněk Fryk. Věnuje se především dopravní situaci ve městě a dbá o pořádek na ulicích.

U příležitosti „Chrastavských slavností“ byla v městském muzeu uspořádána velmi úspěšná a hojně navštěvená výstava čínských uměleckých řemesel. Mezi exponáty byly řezby ze slonové kosti, vyřezávané obrazy z hedvábí, lidové vyřezávané nástroje, obrazy z papíru a z perleti, porcelán aj. Slavnostní vernisáž se zúčastnil kulturní atašé pan Kao siao-čuan a rada čínského velvyslance, novinář a fotografka agentury Nová Čína.

Ve městě přibyl další muzeum. 20. června bylo slavnostně otevřeno 130. MUZEUM HASIČSKÉ TECHNIKY na Bílostelecké ulici (vedle nového Domu pečovatelské služby).

ROZHOVOR S PANEM VLADIMÍREM DLOUHÝM, STAROSTOU SVAZU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V CHRASTAVĚ:

KRONIKÁŘ: Kdy se prodala myšlenka založit v Chrastavě ^(muzeum) hasičské techniky?

VL. DLOUHÝ: Pokud se dobře pamatuji, bylo to při 120. výročí založení hasičského sboru v Chrastavě v roce 1988.

K: Komu patří budova, ve které se muzeu nachází?

VD: Je to stará hospodářská budova z 18. století, která byla v žalostném stavu. Byla a stále je majetkem města. To poskytlo finanční prostředky na novou střechu a nejnutnější opravy budovy...

K: A kdo způsobil ten pádrak, že se z polozapadlé neudržované budovy stalo muzeum, kterým se nemůže pochlubit každé město?

VD: Protože na pádraky nevěříme, je to výsledek obětavé dobrovolné práce některých našich členů. Odpracovali na úpravě budovy tisíce brigádnických hodin. Bez nadšení a obětavosti

NOVÁ
BENZÍNOVÁ PUMPA

(viz PR č. 19/97)

ZŘÍZENÍ
MĚSTSKÉ
POLICIE

(viz PR č. 18/97) foto

ČÍNSKÁ
VÝSTAVA

(viz PR č. 21/97)

OTEVŘENÍ
MUZEA
HASIČSKÉ
TECHNIKY

(viz PR č. 7/97)

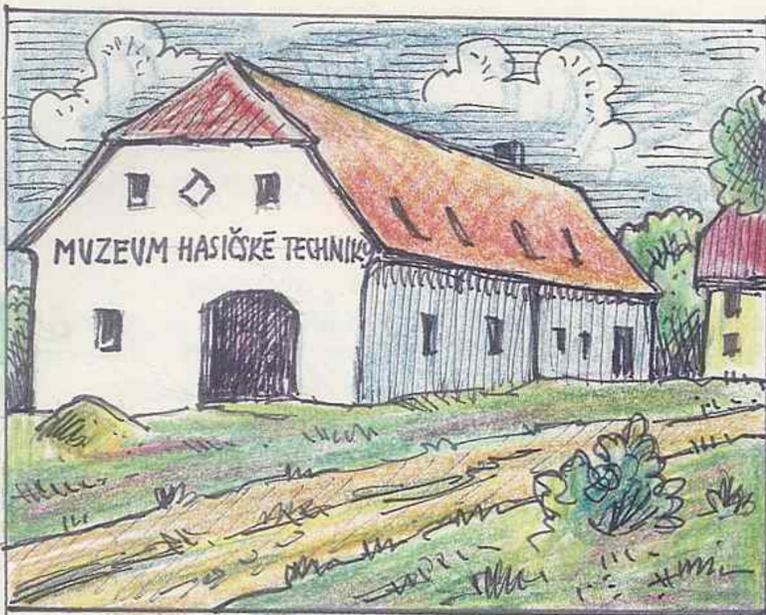
(viz PR č. 8/97)

ROZHOVOR

S P. VL. DLOUHÝM,
STAROSTOU
SVAZU DOBROVOLNÝCH
HASIČŮ

(viz PR č. 10/97)

(viz PR č. 12/97)

by nebylo možné takové dílo vykomat. Vždycky se našťásti najde nepříliš početná skupinka těch, kteří se nebojí „maknout“, i když vědí, že tím nerobí nic nového. Patří k nim A. Chládek, P. Čálek, M. Livoňka, V. Johan, J. Rudiš a několik dalších.

K: Kde jsou podobná muzea historické hasičské techniky již vybudována?

VD: Celostátní muzeum tohoto zaměření sídlí v Příbryslavi. Tady na severu Čech je podobné muzeum jediné v Novém Oldřichově na českolipském okrese. To je ovšem mnohem menší než to naše.

K: Kolik exponátů je v současné době návštěvníkům přístupno?

VD: Je zde 52 různých typů stříkaček, a to jak dvoukolových, tak i čtyřkolových. Máme také dvě stará požární auta, sanitní vůz tažený koňmi...

K: Proč je mezi hasičskými exponáty také sanitka?

VD: Kdysi patřila zdravotnická péče o postižené při požárech hasičům a ne šelha Červenému kříži. V každém hasičském sboru bylo proto kříženo speciálně vyškolené zdravotnické družstvo.

K: Je mezi historickou technikou nějaká zvláštnost, kterou nemají ani v Příbryslavi?

VD: Ano, můžeme se pochlubit skutečnou raritou. Máme tu dělo, jímž se kdysi v minulém století vyhlásoval požární poplach.

K: A který z vašich exponátů je nejstarší?

VD: Je to stříkačka z roku 1778. Pochází prý z frydlantského zámku.

K: Jak jste exponáty do muzea sháněli?

VD: Začali jsme pátrat nejprve na území libereckého okre-

su. Vě starých vesnických stodolách se leckdy našly přímo skvos-
ty. Byly ovšem většinou nefunkční, takže vyžadovaly důkladnou
opravu.

K: Kde se vzali odborníci a restaurátoři, kteří by tu starou tech-
niku dali dohromady?

VD: Odpověď je velmi prostá. Byli to většinou lidiž nadšenci, kteří
vyvezli z bývalých stáží stovky hnojí, vybetonovali v celém objek-
tu podlahy atd. Věst ty přístroje do stavu, v jakém je tam
dnes návštěvníci vidí, to znamenalo další stovky, ba tisíce
hodin trpělivé práce.

K: Kde jste vzali peníze na zakoupení exponátů?

VD: Peněz naštěstí nebylo při získávání staré hasičské techniky
příliš mnoho potřeba. Buď jsme některé stroje dostali darem,
nebo nám byly dlouhodobě zapůjčeny.

K: Udržujete s příbrslavským muzeem přímé styky?

VD: Ano, naše vzájemné vztahy jsou velmi přátelské. Radí nám
metodicky, jak si máme přínat. Díky jim jsme již získali
nejeden cenný exponát z různých koutů republiky.

K: Máte nějaké další plány, nebo je výstavba muzea již nadobro
skončena?

VD: Zatímco v přízemí jsou rozmístěny těžké a rozměrné exponá-
ty, chceme postupně zaplnit také prostory v 1. poschodí. Vy-
stavili jsme traversami stropy a nyní soustředujeme před-
měty, které tam budou v budoucnu vystaveny.

K: O jaké exponáty se bude jednat?

VD: Bude zde široká škála ručních hasičích přístrojů (džberov-
ky, berlorky, minimascy) mnoha různých typů, uvidíte
tu hasičské prapory,
uniformy, přilby, opas-
ky, řády a vyznamená-
ní, srubky a sekyrky.
A nebude tam samo-
řejmě chybět ani boha-
tá fotografická doku-
mentace. Uvažujeme
také o přízení jakéhosi
videokoutku, kde by

JEDEN Z EXPONÁTŮ HASIČSKÉHO MUZEA:
PARNÍ STRIKAČKA Z ROKU 1888

měli pájemci k řadě návštěvníků možnost zhlédnout amatérské filmy našeho bývalého člena J. Jovice z podléčné činnosti našeho chrastavského sboru. Původní černobílé filmy jsme nedávno přetvořili na videokazety...

K: Děkuji za rozhovor a přeji vám v muzeu, kde provádíte osobně skupiny návštěvníků, mnoho úspěchů.

24. ROČNÍK

CHRASTAVSKÉ ŠLÁPOTY

(viz PŘ. č. 18/97)

Letošního 24. ročníku masového turistického pochodu se zúčastnilo 850 účastníků, kteří si mohli zvolit jednu z těchto tras: 7 km, 10 km, 15 km a 20 km. V čelo turistického oddílu, který tuto tradiční oblíbenou akci pořádá, je již po mnoha letech p. JAN HORAČEK, povoláním pracovník ELITEXU.

Již několik let se uvažuje o rozšíření dálničního mostu, který se klene nad Nádražní ulicí, o další železniční pruhy. Protože si přestavba mostu vyžádá značné finanční náklady, byla tato akce zařazena mezi projekty PHARE, což znamená, že se na stavbě bude finančně podílet Evropská unie.

Dosud nevyužitý objekt nedostavěného Domu kultury je nabízen různým firmám k pronajmutí nebo ke koupi. Zástupci města vedli jednání s Automotoklubem Praha a zdálo se, že by tu mohlo být umístěno museum starých automobilů veteránů. Bylo by to nesporně atrakcí pro pájemce z České republiky, ale také ze sousedního Německa a Polska. Bohužel ke konečné dohodě nedošlo a osud objektu je i nadále nejasný.

V loňském roce došlo na rdejším sídlišti na Štěleckém vrchu k vraždě, kdy manželka zabila svého manžela - opilce. (viz str. 204) Prezident republiky - po zvážení okolností činu - prominul obžalované Honě Skalické (23 let) větší část trestu, k němuž byla odsouzena.

Ještě několik poznámek ke sportovní činnosti.

Chrastavský pájemník Lukáš Drzymala se stal nositelem titulu mistra České republiky. Velké úspěchy sklidili členové našeho pájemnického oddílu v holandském Utrechtu. Liberecký klub Intex uspořádal v prostorách chrastavské tělocvičny přebory ve stolním tenise pro postižené sportovce - vozíčkáře. - V orientačním běhu jsou velmi úspěšní soutěženci Horáčkovi. Michal

PŘESTAVBA DÁLNIČNÍHO MOSTU

(viz PŘ. č. 1/97)

MUZEUM STARÝCH AUTOMOBILŮ NEBUDE

(viz PŘ. č. 3/97)

ZMÍRNĚNÍ TRESTU ZA VRAŽDU

(viz PŘ. č. 3/97)

SPORTOVNÍ ÚSPĚCHY

(viz PŘ. č. 2/97)

(viz PŘ. č. 3/97)

(viz PŘ. č. 4/97)

(viz PŘ. č. 5/97)

(viz PŘ. č. 6/97)

se v předchozím roce stal mistrem světa jako člen tříčlenné štafety (závod se konal v Rumunsku), úspěšný je také jeho mladší bratr a sestra Martina. Oba jejich rodiče pasvětili tomuto sportu mnoho let aktivní činnosti.

Nově zřízená málotridní základní škola ve Vítkově, která byla slavnostně otevřena v prosinci minulého roku, má potíže s obstaráváním některých pomůcek. Ředitelkou školy (a současně i mateřské školy, která je umístěna v téže budově) je paní Marie Pilarová, učitelkou 1.-3. ročníku paní Miloslava Stránská-Lomáčová.

Na sídlišti na Štréleckém vrchu byla v červnu kolaudace nového objektu s 35 bytovými jednotkami. Je potěšitelným jevem, že každoročně přibývá ve městě několik rodinných domků a individuální výstavby.

Během roku došlo k několika případům pokusu o sebevraždu. Při nehodách a v případech náhlého nebezpečí byl několikrát přivolán záchranný zdravotnický útulek. Přistál buď na ploše náměstí nebo na fotbalovém hřišti.

Ani naše město není ušetřeno krádeží, které se staly celostátním jevem. Jde o krádeže jízdních kol nebo osobních automobilů. Procento objasněnosti takových činů je bohužel velmi malé.

Velkým nešvarem jsou tzv. sprejeři. Tito mladí lidé svým nerozvážným jednáním ničí a znehodnocují často zbrusu nové omítky domů, zdi, sloupky pouličního osvětlení apod. Barevné klikyháky, žimž „zdobí“ plochy, které jim nepatří, prátem rozčilují většinu občanů. (V tomto směru není však naše město, ba ani naše země žádnou výjimkou, jde o jev celoevropský, jak se naši turisté mohou během dovolené v cizině sami přesvědčit.)

Jednou z nových firem, které ve městě v poslední době působí, je španělská firma IRAUSA BOHEMIA v objektu bývalého ELITEXU. Vyrábí se zde střešní panely, výplně dveří a radní plata do osobních automobilů vozů VOLKSWAGEN Passat, Vento a GOLF a rovněž pro česká auta značky ŠKODA Octavia a Felicia. Odbyt na tyto výrobky je značný a firma dosahuje velkého

PROBLÉMY ŠKOLY VE VÍTKOVĚ
(viz PRČ. 4/97)

VÝSTAVBA BYTŮ A RODINNÝCH DOMKŮ

SEBEVRAŽDY, VÁŽNÉ ZDRAVOTNÍ PŘÍPADY
(viz PRČ. 12/97)
(viz PRČ. 13/97)

ROSTOUCÍ POČET KRÁDEŽÍ

PŮSOBENÍ SPREJERŮ

ÚSPĚŠNÁ FIRMA IRAUSA BOHEMIA
(viz PRČ. 16/97)

risku. Firma dává pracovní možnosti desítkám občanů Chrástavy, kteří pracují na tři směny. Jejich plat je relativně vysoký.

NEZAMĚSTNANOST
V EUROREGIONU
NISA

Nezaměstnanost na Liberecku dosahuje 5 procent (největší procento v rámci okresu je na Trýdlantsku). Podle statistiky příhraniční oblasti EUROREGIONU NISA je toto procento ve všech třech směrech nejnižší. V okrese Žitava totiž převyšuje 20 procent a v polské části (vojvodství Jelenia Góra) se pohybuje kolem 11-12 procent.

POČASÍ V PRŮBĚHU ROKU:

LEDEN: Chladné počasí, mrazy dosahovaly až -19°C , ke konci měsíce postupně oteplování ($+3^{\circ}\text{C}$). Sněžení, sněhová vrstva dosahovala v průměru 5 cm. Průměrná teplota během celého měsíce: $-4,2^{\circ}\text{C}$.

ÚNOR: V první polovině měsíce poklesla teplota až na -13°C , ve druhé polovině (např. 25.2.) se oteplilo na $+8,5^{\circ}\text{C}$. Sněhová pokrývka se udržela po sedm dní.

BŘEZEN: Počátkem měsíce dosahovala teplota až $+16^{\circ}\text{C}$, kolem 20. března poklesla na -7°C . Ve dnech 16.-19.3. sněžilo, ale souvislá vrstva (asi 3 cm) se udržela pouze několik dní. Průměrná teplota za celý měsíc dosahovala $+3^{\circ}\text{C}$.

DUBEN: Začátek měsíce byl teplý ($+17^{\circ}\text{C}$), uprostřed měsíce klesla teplota na několik dní pod nulu (max. -7°C). Po 20.4. se opět citelně oteplilo, např. 28.4. bylo $+11^{\circ}\text{C}$. Po dva dny se udržel sníh (16. a 17.4.).

KVĚTEN: Měsíc byl nadprůměrně teplý, v průměru dosáhla teplota $+13^{\circ}\text{C}$, avšak 17.5. ukazoval teploměr $+30^{\circ}\text{C}$. Během tohoto měsíce bylo zaznamenáno 7 bouřek. Několikrát vydatně pršelo (dešťové srážky dosáhly za

ČERVEN: měsíc 51 mm.

Velmi deštivý měsíc, součet srážek dosahoval 118 mm. Teplotní průměr byl $+16^{\circ}\text{C}$, maximální teplota $+31^{\circ}\text{C}$ (29.6.). Bouřka se vyskytla celkem 13 krát. Druhá polovina měsíce byla výrazně teplejší.

ČERVENEC: Teplotní průměr za celý měsíc byl o málo vyšší (+16,8°C), avšak maximální teplota dosahovala +27°C. Tepleji bylo ve druhé polovině měsíce. Časté deště (srážky za měsíc dosáhly 210 mm), bouřka byla zaznamenána celkem 11 krát.

SRPEN: Průměrná měsíční teplota byla +18°C, maximální teplota byla +30°C (25.8.). Dešťů bylo podstatně méně (měsíční srážky dosahovaly v součtu +2 mm). Pouze dvakrát byla zaznamenána bouřka.

ZÁŘÍ: Začátkem měsíce dosahovala maximální teplota +27°C (2.9.), avšak celkový měsíční teplotní průměr byl pohybem +12°C. Dešťové srážky byly naměřeny v hodnotě 20 mm. Dvakrát se vyskytla bouřka. 20.9. klesla teplota pod nulu (-15°C).

ŘÍJEN: Měsíční průměr teploty byl nízký, pouze +5,3°C. Byly zaznamenány mrazy -8°C, 9.10. dosáhla teplota maxima +22°C. Měsíční součet dešťových srážek dosahoval 75 mm. Sněh.

LISTOPAD: Pouhé +3°C byl teplotní průměr tohoto měsíce. 7.11. dosáhla teplota maxima, a to +16°C. 21.11. poklesla rtuť na -8,5°C. Srážky (včetně sněhových) dosahovaly 36 mm. Vrstva sněhu byla 10 cm, neudržela se však dlouho.

PROSINEC: Teplotní průměr byl za celý měsíc pouze +1,2°C. Nejvyšší teplota byla zaznamenána 26.12., a to +9°C. Vánoce byly bez sněhu. Mrazy dosahovaly až -12°C. Celkový součet měsíčních srážek byl 72 mm. Sněžná vrstva sněhu se udržela pouze 8 dní v první polovině měsíce.

Při tradiční ravinecké pouťi (1. polovina srpna), která byla tentokrát dost bohatá na různé atrakce, především pro děti, se konala - jako každoročně - výstava Svazu chovatelů drobného zvířectva. Organizátoři si stěžují na nedostatek mladší generace o chovatelství, takže se průměrný věk členů Svazu neustále zvyšuje.

Také letos se konala v našem městě okresní recitační soutěž pro zvláštní školy a dětské domovy s názvem CHRÁSTAVSKÁ SLOKA.

Činnost sv. M-KLUBU na sídlišti Štělecký vrch se zlepšila. Každý měsíc se konají v průměru čtyři kulturní akce pro veřejnost. Jde o koncerty, besedy a eshady, avšak účast na těchto akcích ko-

TRADIČNÍ POUŤ

(viz PŘ. č. 10/97)

(viz PŘ. č. 12/97)

(viz PŘ. č. 10/97)

VÝSTAVA

DOMÁCÍHO

ZVÍŘECTVA

(viz PŘ. č. 11/97)

(viz PŘ. č. 2/97)

ČINNOST M-KLUBU

lísá mezi 20 až 80 účastníky. Konají se zde také akce v rámci programu „Kultura mládeži“, některé se pořádají v sále městského kina. K činnosti M-klubu patří také několik oddělení hudební školy a zájmové kroužky.

Obyvatelé, kteří v Chrastavě žijí již mnoho let, se nemohou smířit s tím, že některé budovy, které dříve byly využívány ke společenskému životu, chátrají a nejsou již delší dobu v provozu. V Nádražní ulici stojí velmi chátralý objekt bývalého hotelu „Orava“, kde se konaly taneční kursy, plesy, koncerty a kulturní akce různého zaměření. Nevyužitá a chátrající je „Městská kavárna“ poblíž náměstí. Na své důstojné využití marně čeká nákladná atypická stavba tzv. Kulturního domu (naproti poště).

UBYTOVACÍ MOŽNOSTI

Nedostatkem je malá možnost ubytování pro cizí návštěvníky města, což oslabuje turistický ruch. Je zde několik soukromých zájemců (ubytování přímo v jejich domě), kteří nabízejí ubytovací služby, několik lůžek je ve vinárně „Satelit“ v Liberecké ulici a v budově bývalého SVA-ZARMU (nižší cenová kategorie). Podstatně více ubytovacích kapacit nabízejí penziony a jiná zařízení v nedalekém Kruštofově údolí.

Několik poznámek k současnému stylu života obyvatel.

MOBILNÍ TELEFONY

Podnikatelé se téměř neobejdou bez tzv. mobilu. Jde o přenosný typ telefonu, který umožňuje styk se zákazníky kdekoli, třeba i za jízdy autem.

BULVÁRNÍ RÁZ ČÁSTI TISKU

Rozšiřuje se škála periodických tiskovin. Jejich cena je poměrně vysoká, přesto se však kupují, protože jejich obsah je zaměřen na oblasti, které jsou blízké lidem konzumního typu: recepty na jídla, móda a sex. A všude převládají reklamy na různé druhy zboží. Že zpráv - jak v časopisech a novinách, tak i v televizi - se nejvíce sledují události, které mají blízko ke kriminálním činům a katastrofám. Opomíjejí se zprávy o kladných

jevech, nadměrná publicita se věnuje osobám všelijak lichotlivým a vyšetřným, zapomíná se na normální pracovité lidi s denními starostmi. Nepřiměřené množství tzv. akčních filmů (i tři během programu jednoho večera), kde krev a násilí připadají citově otupělému divákovi jako normální, nesporně působí negativně na mládež. Psychologové sice odmítají tvrzení, že tyto filmy se mohou stát návodem pro kriminální činnost nezletilých (a ta stále roste!), avšak vyprávějí mladých kloučků povzrují, že vliv těchto programů je prokazatelný.

NEGATIVNÍ
VLIV TELEVIZE

Dovolená v zahraničí (v rakouských Alpách, v Řecku či v Egyptě nebo na oceánu) se stává pro mnoho občanů snadno splnitelným přáním. Roste však současně počet těch, kdo si při rostoucích cenách křiží a nájemného nemohou něco takového dovolit (rodiny s více dětmi, nezaměstnaní apod.).

DOVOLENÁ
V CIZINĚ

Informační středisko (infocentrum) v Chrastavě je jedním z 18 podobných zařízení v České části Euroregionu Nisa (okres Literec, Jablonec, Semily, Česká Lípa, část okresu Děčín). Slouží rozšíření cestovního ruchu. Je umístěno v prostorách městského muzea. Poskytuje informace tuzemským i zahraničním turistům, nabízí mapy, pohlednice a publikace o městě a jeho okolí, prostředkovává ubytování atd. Vedle návštěvníků z Německa zde byli polští turisté, návštěvníci z Holandska a z Dánska, z Kanady i z Francie.

INFORMAČNÍ
STŘEDISKO

Celkem třikrát během tohoto roku zde byl host z Norska, pan Per Mathisen, který je odborníkem na zbraně a zajímá se o výrobky bývalé firmy Spreewerke, která sídlila za 2. světové války v budovách podniku Elitex. Vyráběla ruční granáty, pistole zn. Walter a také rakety, které se upevňovaly pod křídly bombardovacích letadel. Ze své iniciativy se vypravil do Francie a vyhledal několik bývalých židovských žen, které zde za války jako vězeňkyně pracovaly.

NÁVŠTĚVA
Z NORSKA
(viz PŘ č. 13/97)

vály. Poslal nám jejich vzpomínky na pobyt v Chrastavě, kde bylo ženo - tenkrát 18-20 leté - líčí své dojmy (měly nejhorší podmínky ze všech zahraničních dělníků, kteří tu na války nuceně pracovali).

Ačkoliv projevů rasové nenášenlivosti v našem státě bohužel přibývá, v Chrastavě naštěstí dosud k žádným konfliktům s romskými spoluobčany nedošlo. Cikány-Romy nelze považovat v naší majoritní české společnosti za přistěhovalce, protože zde žijí již od 14. století. Jsou často narižováni nepřizpůsobivými živly, což je do značné míry oprávněné. Přestože zde ve střední Evropě žilo mnoho generací, nechťejí přijmout civilizační hodnoty a většina z nich se svým způsobem života liší od „bílých“ obyvatel (gádžů). V domcích, kde žijí pohromadě české i romské rodiny, dochází dosti často k neshodám (výchova dětí, nepořádek). Avšak je nutno přiznat, že mnohé romské rodiny se plně přizpůsobily, školní docházka dětí i hygiena jsou na dobré úrovni.

Začátkem roku byla ratifikována a parlamentem schválena tzv. česko-německá deklarace. Některé skupiny obyvatel (např. členové republikánské strany, členové Klubu českého pohraničí aj.) s přijetím tohoto dokumentu nesouhlasí a dávají tyto své pocity otkořeně najevo. Také v našem městě, kde žila dříve naprostá většina obyvatel německé národnosti, nemají všichni občané na deklaraci stejný názor.

Začátkem května se stalo náměstí svědkem nevšední události. Na Černé louži u Rynoltic se konal několikadenní sraz majitelů silných motocyklů. Tato akce měla název TWO WHEELS (= Dvě kola). Dlouhá kolona několika set motocyklů projela také naším městem a zastavila na krátkou dobu na chrastavském náměstí 1. máje.

VZTAH
K ROMSKÝM
SPOLUOBČANŮM

PŘIJATA
ČESKO-NĚMECKÁ
DEKLARACE

AKCE
»TWO WHEELS«

Velký areál pro chov koní středosijské rasy achal- teke není dosud dobudován. Majitel farmy p. Karel Havlíček je těžce nemocný. Nedostavěný a silně zadlužený objekt (asi 160 mil. Kč) hledá nového majitele, avšak do doby zápisu do kroniky se kupec nenašel.

FARMA
ACHAL-TEKE

V Chrastavě-Andělské Hoře zahájil výrobu prosperující závod ROTEC, jehož majitelem je p. St. Wolf. Ve spolupráci s německou firmou vyrábí polyuretanové návleky pod gumové běhouny pro šisy v polygrafickém a papírenském průmyslu.

ZÁVOD ROTEK
AHAUS

ROZHOVOR S P. ALOISEM STAHOŇEM ml., trenérem oddílu NELSON CHRASTAVA

(viz PR č. 11/97)

Kronikář: Jak dlouhou tradici má oddíl zápasu v našem městě?

Al. Stahoň: Byl založen v roce 1951. O rok později se ujal vedení oddílu můj otec. Od roku 1976 jsem se stal pomocným trenérem a od roku 1990 vedu oddíl sám.

K: Kolik členů je v oddíle TJ Spartak NELSON Chrastava?

A.S.: V současné době máme 102 členů, z toho je 12 dospělých a zbytek jsou děti a mládež. Naší snahou vždy bylo zapojit co nejvíce mladých. Tento sport v nich vyvíjí mnoho kladných povahových vlastností.

K: Mnoho našich občanů je překvapeno, že je v oddíle takové množství děvčat a že sklízí takové úspěchy...

A.S.: Musím potvrdit, že právě děvčata přivázejí z přeborů nejvíce zlatých medailí. Na mistrovství republiky v Hradci Králové získalo zlatou medaili devět členek našeho oddílu. Také ze zahraničních závodů si dívky přivezly medaile za přední místa.

K: Která děvčata patří k nejúspěšnějším?

A.S.: Je to Bradeová, Lehnotková, Fejfarová, Dítěťová a další.

K: Jak je váš početný oddíl vnitřně rozčleněn?

A.S.: Ti nejmladší - od 5 let - jsou v přípravné skupině, pak máme mladší a starší zátky, kadety (věková skupina 14-16 let), juniory a seniory. Děvčata soutěží pouze ve volném stylu, někteří chlapi a muži také v řeckořímském zápase.

K: V kterých severočeských městech jsou zápasnické oddíly, s nimiž se při přeborech utkáváte?

A.S.: Kromě Chrastavy je to Chomutov, Teplice a Varnsdorf...

K.: A při mezinárodní republiky?

A.S.: Jsou to Rakousko a Praha, Brno, Olomouc, Stará Boleslav, Prostějov, Hodonín...

K.: O vašem oddíle čteme často v novinách. Co byste řekl o vašich úspěších v zahraničí?

A.S.: V roce 1997 jsme se zúčastnili přeborů ve švédském městě Klippen, byli jsme v holandském Utrechtu, v Německu to byla města Gelenau a Sohland, v Polsku Boguszów a v Dánsku se mezinárodní přebory konaly ve městě Nykøbing. Zúčastnilo se 21 oddílů s 314 závodníky. V této silné konkurenci obsadila Chrastava 2. místo.

K.: Tyto zájezdy jistě stojí mnoho peněz. Kdo vám tyto zahraniční přebory platí? Máte bohaté sponzory?

A.S.: Budete se přejmět divit, ale platí si to většinou naši členové sami. Občas se najde sponzor - např. pan Vladimír Berezniak z Chomutova - něco dostáváme od městského úřadu. To však zdaleka nestačí, i kdysi jsme skromní.

K.: Kolikrát týdně mají vaši členové tréninky?

A.S.: Třikrát týdně. Dojíždím také do školy ve Vítkově a v Nové Vsi, kde trénují místní zájemce a řada dětí.

K.: Myslíte si, že takový chlapecký sport, jako je zápas, je vhodný pro děvčata?

A.S.: Byl jsem sám překvapen jejich zájmem. Vysvětlují si to hlavně tím, že pro dívčí sporty, např. volejbal nebo tenis, tu v Chrastavě nemají podmínky. Navíc si myslím, že se jim zápas hodí jako prostředek sebeobranu. Bohužel, bezpečnostní situace je taková, že se tyto dívky mohou stát postrachem svých, kdo by je chtěli přepadnout...

K.: Rok 1997 jistě právem považujete za úspěšný. Co připravujete na rok 1998?

A.S.: Chtěli bychom obhájit stejný počet medailí a předních míst jako v uplynulém roce.

K: A další plány?

A.S.: V březnu uspořádáme v nové tělocvičně turnaj "O velkou cenu města Chrastavy" s mezinárodní účastí. Chceme bychom vytvořit z tohoto závodu každoroční tradici.

K: A účast v zahraničí?

A.S.: V červnu 1998 se naše členka R. Pradeová zúčastní mistrovství v Řecku. V červenci se tři naši členové zúčastní mistrovství světa ve Velké Británii.

Tři naše dívky jsou zařazeny v reprezentačním družstvu České republiky, a chlapců je tam L. Dráymala.

K: To jsou opravdu ti nejlepší. Do jaké kategorie patří jednotlivé věkové skupiny?

A.S.: Žáci jsou zařazeni do oblastních (krajských) přeborů. Muži - senioři (nad 20 let) jsou ve 2. lize. Daleko nejlepší zařazení mají zákeřně a juniorky. Ty jsou zařazeny do té nejvyšší možné třídy, a to je 1. liga.

K: Děkuji vám za rozhovor a přeji vám v trenérské činnosti hodně uspokojení z úspěšných výsledků.

STATISTICKÉ ÚDAJE K 31.12.1997:

Počet obyvatel města (včetně Vítkova) dosáhl 5792 osob.

V obřadní síni se konalo 70 svateb.

Během roku se narodilo 74 dětí (o 13 více než loni).

Zemřelo 26 osob (o 6 více než loni).

V Chrastavě 20. května 1998.

Zápis provedl:

PhDr. František Vydra

městský kronikář

ROK 1998

Mezinárodní události:

Uplynulý rok byl v mnoha částech světa neklidný. Na několika místech se bojovalo, bylo mnoho přírodních katastrof (zemětřesení, záplavy). V oblasti Kosovo na území Jugoslávie braly nepokoje po celý rok, v horách bojuje UÇK (Albánská osvobozenecká armáda). Denně jsou na našich hranicích zadrženy desítky běženců.

NEPOKOJE
V KOSOVU
(Jugoslávie)

V sousedním Německu se konaly parlamentní volby. Po 16 letech odešel ze své funkce kancléř Helmut Kohl. Novým kancléřem byl zvolen Gerhard Schröder (za soc. dem. stranu), několik ministerských křesel získala strana „Zelených“ (např. min. zahraničí se stal Joschka Fischer).

VOLBY
V NĚMECKU

Pokračoval spor USA s Irákem. Území Iráku bylo mnohokrát bombardováno. Americký prezident Bill Clinton byl po mnoho měsíců vystaven veřejné ostudě za svůj intimní vztah s Monikou Lewinskou. Nechybělo mnoho a byl by musel ze své funkce odstoupit.

USA x IRÁK

AFÉRA
B. CLINTONA

Papež Jan Pavel II. navštívil Kubu, kde byl vřele uvítán. Výsledkem návštěvy bylo uvolnění vztahů státu k církvi. Poprvé po několika desítkách let bylo povoleno slavit Vánoce. V páří první člověk přeplaval Atlantik.

PAPEŽ
NA KUBĚ

Události v České republice:

V prvním pololetí vládla prozatímní vláda v čele s Josefem Tošovským (guvernér banky).

ÚŘEDNICKÁ
VLÁDA

V červnových parlamentních volbách zvítězila ČSSD (Česká strana sociálně demokratická). Předsedou vlády se stal Miloš Zeman; druhou nejsilnější stranou se stala ODS (Občanská demokratická strana). Její předseda Václav Klaus zastává funkci předsedy parlamentu.

VOLBY:
1) ČSSD
2) ODS

Pro nedostatek sněhu byl přušen masový lyžařský pávod pva-
mý JIZERSKÁ PADESÁTKA.

Obě nejsilnější politické strany, ačkoliv ČSSD je stranou vlád-
noucí a druhá (ODS) je stranou opoziční, uzavřely vzájemnou
dohodu. Z politické scény zmizela ODA (Občanská demokratic-
ká aliance), část členů ODS vytvořilo novou politickou stra-
nu - Unii svobody. V jejím čele stojí Jan Ruml, bývalý mi-
nistr vnitra.

V únoru (22.2.) se v Japonsku konaly zimní olympijské
hry. České hokejové mužstvo se stalo mistrem světa. Roz-
hodující zápas sehrálo s Ruskem a zvítězilo v něm 1:0.
Brankář Dominik Hašek se stal hrdinou a miláčkem ná-
roda. Toto sportovní vítězství mělo velmi kladný ohlas.
Zcela spontánně se vzedmula vlna národní hrdosti a vla-
steneckého cítění. Mladí lidé šli v průvodech do ulic,
nesli státní vlajky a zpívali hymnu.

Prezident republiky Václav Havel během své dovolené
v Rakousku musel být operován v nemocnici v Innsbru-
cku. Prof. Bodner, který operaci prováděl, pak dbal na pre-
zidentovo zdraví také po převozu do Prahy.

Těžko rysovatelným sociálním fenoménem byly květnové
výtržnosti v Praze. Údajně šlo o protestní akci proti globa-
lizaci, jejímiž symbolem se staly pobočky americké firmy
Mc Donald, které dnes najdeme po celém světě. Došlo k ost-
rým střetům demonstrantů s policií, k nesmyslnému van-
dalství a rabování. Existují domněnky, že v poradí
těto politováníhodné akce byly skupiny v zahraničí.

V dnech 18. a 19. června se konaly parlamentní volby,
13. a 14. listopadu pak místní komunální volby. Účast vo-
liců byla velmi nízká, pouze kolem 40%.

Nespokojenost značné části občanů roste. Příčinou jsou
různé finanční aféry, zkrachovalo několik bank, vznik-
l nový termín - "Aunelování". Ukazuje se, že nabytá svo-
boda a uvolnění represivního aparátu jsou využívány
mnoha nečestnými firmami, které dovedou najít mezery v prá-

OPOZIČNÍ SMLOUVA
ČSSD - ODS

Vznik UNIE SVOBODY

ÚSPĚCH HOKEJISTŮ
V NAGANU (Japonsko)
(Zimní olympijské
hry)

OPERACE
VÁCLAVA HAVLA
V RAKOUSKU

POULIČNÍ NEPOKOJE
V PRAZE
(proti globalizaci)

PARLAMENTNÍ
A KOMUNÁLNÍ
VOLBY

konech a obohacují se na úkor druhých. Důvěra občanů ve vládu a parlament klesá. Roste kriminalita a věk pločinců klesá. Celníci a policie občas padají značně množství drog (kokain z Kolumbie, pervitin české výroby), avšak to je jen nepatrné procento toho, co se na našem území vyrábí a nachází. Množí se případy vražd, řadí tu mafie z řad cizinců (ruská, čechenská, albánská atd.). Zatímco USA a vel. Británie přísně prověřují osoby, které přijíždějí do jejich země, naše úřady jsou až příliš benevolentní.

Desetitisíce ukrajinských mužů je na území ČR, kde hledají práci, především manuální. Dostávají nižší plat, často nejsou zaměstnavatelem pojištěni pro případ úrazu, vykonávají těžkou fyzickou práci, jako tzv. gastarbajteri v Německu a jinde.

Velmi negativním jevem je stoupající procento nezaměstnanosti. Celostátně přesáhlo 6 procent, avšak trend pro budoucí rok je 10 procent. Jsou však oblasti - Bruntálsko, Mostecko aj. - kde je bez práce až 20% obyvatel v produktivním věku.

Velká nezaměstnanost je také ve frýdlantském výběžku. V mnoha průmyslových závodech se omezuje výroba, některé podniky byly zcela uzavřeny.

Došlo k neshodám mezi ministerstvem zemědělství a státy Evropské unie. Jsou k nám na nízké ceny dovozena jablka a vepřové maso. Čeští zemědělci proti tomu různými způsoby protestují a žádají zákaz dovozu levných potravin, neboť jejich práce není rentabilní.

Velký rozruch u nás i v zahraničí způsobilo masové stěhování českých Romů na Západ, a to do Kanady a do Velké Británie. Při žádosti o statut uprchlíků uvádějí, že se v České republice ne cítí bezpeční a že jsou diskriminováni kvůli své odlišné barvě pleti. Aťorov se rovněž stal rámcem města Ústí nad Labem postavit mezi domy „bílých“ a Romů vysokou dělicí zeď. Zdlouhavá jednání se vedla o sbourání moderního veprína v Letech na Klatovsku. Za 2. světové války tam stál pracovní tábor pro romské obyvatele (dozorci byli Češi, ne Němci!) a nyní tam má být postaven důstojný pomník obětem teroru.

DROGY

MAFIE

PRACOVNÍCI
Z UKRAJINY

ROSTOUcí
NEZAMĚSTNANOST
(viz PŘ. 1/98)

LEVNĚ POTRAVINY
Z EVROPSKÉ UNIE

STĚHOVÁNÍ
ROMSKÝCH RODIN
NA ZÁPAD

SÍLÍCÍ PROJEVY RASISMU

Je pravda, že projevů rasismu u nás přibývá. Nejde pouze o konflikty s Romy, při nichž nejednou dochází ke smrti napadené oběti, ale dochází i ke potyčkám s Vietnamci, se zahraničními studenty smavé pleti (Pakistán, Sudan). V Trusnově byly poškozeny desítky židovských náhrobků na místním hřbitově. Na srazech skinů se hajluje, vyřvávají se fašistická hesla, byly nalezeny šis-koviny s fašistickým obsahem a zbraně. Mírnost našich zákonů v tomto směru občany právem popuzuje a rozhořčuje.

NA DOVOLENOU DO CELÉHO SVĚTA

Přes všechny tyto nepochybně negativní jevy využívají sta-tisíce našich občanů možnosti volného cestování a navštěvu-jí během dovolené i ty nejvzdálenější země světa (Thajsko, USA, Egypt atd.).

LEPŠÍ VZHLED OBCÍ A MĚST

Dalším pozitivním jevem je lepšování vzhledu měst a obcí díky novým fasádám, modernizaci staveb a nové vý-stavbě.

NOVÁ MĚNA: EURO

Kurs české koruny (KČ) vůči německé marce (DEM) se po-hybuje mezi 18-20 korunami. Byla zavedena nová celoevrop-ská měna zvaná EURO.

POKLES ČESKÉ EKONOMIKY

Český export hledá nové trhy ve světě. Výkonnost naší eko-nomiky však v průběhu roku poklesla.

KRÁDEŽE AUTOMOBILŮ

Rozdíhá se kradení osobních automobilů nejrušnějších značek. Nekradou je obvykle jednotlivci, ale gangy vybavené vy-sílačkami. Velká část ukradených aut se převáží tajně do Polska a dál do států bývalého Sovětského svazu.

POZITIVNÍ ZMĚNY NA SLOVENSKU

V průběhu roku došlo k důležité změně na Slovensku. Při parlamentních volbách zvítězila demokratická opozice a z místa předsedy vlády odešel Vladimír Mečiar. Po skončení volebního období prezidenta Michala Kováče nebyl nový pre-zident zvolen. Novým premiérem se po volbách stal Miku-láš Dzurinda. Vztahy mezi Českou republikou a Slovenskem se v poslední době výrazně zlepšily.

POVODNĚ VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH

Po katastrofálních záplavách na Moravě v roce 1997 se i letos zvedly hladiny některých řek, především ve vý-chodních Čechách (Orlice, Úpa). Povodně i letos způsobily mnoho škod.

Těžkou situaci prožívají rodiny s nižšími příjmy, protože se značně zvýšilo nájemné, poplatky za elektrinu a plyn. Kdo si chce koupit vlastní byt nebo postavit rodinný dům, nemá pro příliš vysokou cenu naději: Příbyvá tzv. berdomovci, kteří žijí velmi nurně. K jejich dnešnému postavení přispěly různé důvody: alkoholismus, nechuť k práci, rodinný rozvrat apod.

ZVÝŠENÍ
RODINNÝCH
VÝDAJŮ

(viz PŘ.Č. 20/98)

BEZDOMOVCI

Události v Chrastavě:

I letos pokračovala snaha o další zvelebení města a zlepšení životních podmínek jeho obyvatel.

Uvedme několik čísel z rozpočtu města na rok 1998:

Na školství bylo vyčleněno 3,6 mil. Kč.

Na kulturu a sportovní činnost pamatoval rozpočet částkou 1,85 mil. Kč.

Na aktivity hasičského sboru bylo věnováno 320 tisíc Kč.

Městská policie (3 muži + 1 žena) získala z rozpočtu celkem 983 tisíc Kč.

Sociální výdaje (např. podpory v nezaměstnanosti a různé přídavky sociálně slabým občanům) si vyžádaly 4,3 mil. Kč.

Celkové výdaje města (provorní i kapitálové) dosáhly výše 54 mil. Kč.

Do této sumy není zahrnuta částka 76 mil. Kč, kterou si vyžádala čistírna a úprava vody. Toto byla největší akce roku. 22. října se konalo slavnostní zahájení provozu čistírny, která stojí poblíž toku Jerice na konci Pobřežní ulice. Slavnosti se zúčastnil p. Ralph Dreyer, pástupce

UKONČENÍ

STAVBY

ČISTÍRNÝ VODY

(viz PŘ.Č. 25/98)

Evropské unie v ČR, představitelé ministerstva, přednostu okresního úřadu v Liberci a další hosté. Mezinárodní fond PHARE se podílel na výstavbě čistírky ze dvou třetin nákladů.

FINANČNÍ

POMOC

FONDU PHARE

(viz PŘ.Č. 25/98)

• Chrastavské pověsti.

ROZŠIŘOVÁNÍ
A ÚPRAVA
INŽENÝRSKÝCH
SÍTÍ

Během roku pokračovala plynofikace některých částí města, v Žitavské ulici se opravovala kanalizace a prováděla se výměna vodovodního potrubí (dosavadní pocházelo z let 1911-12), pokračovalo zalesňování na Ovčí hoře.

NOVÉ BYTY
(PŮDNÍ)

Úpravou půdních prostor a střešních oken se připravují nové bytové jednotky (např. v Turpišově ulici vedle školní budovy).

RODINNÉ DOMY

Pokračovala soukromá výstavba rodinných domků (Větrná a Loběžní ul.)

PRODEJ
TZV. KULTURNÍHO
DOMU

(viz PR č. 13)

Po několika letech usilí se podařilo prodat nedostavěný objekt tzv. kulturního domu (vedle hasičské požární zbrojnice) p. Beresniakovi z Chomutova. (Tento muž finančně podporuje místní úspěšný oddíl zápasu.) Budova byla prodána za 5 mil. Kč.

OPRAVA
RADNICE ⊕

(viz PR č. 22/98)

Pro nedostatek finančních prostředků nebyla dosud zahájena rekonstrukce radniční budovy, ačkoliv architektonický projekt byl schválen již v květnu 1997.

OPRAVA KAŠNY ⊕

(viz PR č. 17/98)

Rovněž úprava městské kašny (bylo podáno několik návrhů) se dosud z různých důvodů nemohla realizovat.

V průběhu roku se konaly dvoje volby: parlamentní (18. a 19. června) a komunální (13. a 14. listopadu).

PARLAMENTNÍ
VOLBY

(výsledky)

(viz PR č. 25/98)

V Chrastavě se zúčastnilo parlamentních voleb 70% všech zapísaných voličů. Volilo se v 5 okrscích.

Výsledky byly následující:

ČSSD (soc. dem).....	39%
ODS.....	24%
US (Unie svobody).....	10%
KSČM.....	10%
SPR-RSČ.....	4,5%
KDU-ČSL.....	5,1%

Po těchto volbách vznikla nová politická strana DRS (Demokratická regionální strana), která se chce angažovat především na regionální a místní úrovni.

Pobočka DRS vznikla také v Chrastavě. V jejím čele je právník Mgr. Radek Šimonka.

Nová strana -
DRS

Unie svobody
(US)

Představiteli Unie svobody se v našem městě stali ing. Michal Camov (středoškolský profesor) a Zuzana Šafářiková (učitelka mateř. školy v and. Hoře).

Zvláštností Chrástavy bylo, že ODS a US vytvořily před volbami společnou kandidátku.

Do parlamentu ČR kandidoval za ČSSD občan Chrástavy pan Oldřich Němec (42 let), pracovník Městského úřadu (vedoucí kanceláře starosty), pův. povoláním elektrotechnik.

V předvolebním období přijel do Chrástavy agitační autobus ČSSD „Zemák“ (nazvaný podle předsedy ČSSD M. Zemana), na předvolebním mítinku tu byl exministr průmyslu K. Kühnl a také Václav Klaus za ODS.

V podzimních komunálních volbách byla účast voličů nízká. Městská rada je pětičlenná v tomto složení:

Mgr. Petr Medřický, ODS, starosta (již 2. volební období)
Ing. Michael Canor, US, zástupce starosty
Dalibor Kodaň
Ing. Jiří Mlýnár
Zdena Novosná } členové rady

• Chrástavské pověsti.

Městské zastupitelstvo má 19 členů:

V průběhu parlamentních ani komunálních voleb nedošlo k žádným komplikacím.

KULTURA:

Aktivita M-klubu na sídlišti Střelecký vrch spočívala především v pořádání programů buď v prostorách M-klubu, nebo

v městském kině. V průměru se konaly čtyři akce měsíčně.

Zájmová činnost pro děti by měla být bohatší, různorodější. Pracuje kroužek lodního modelářství (vedoucí p. Žďárek), kroužek leteckomodelářský (vedoucí p. Varga), oddíl kolové (p. Celler), oddíl pápasu (p. Štahoň), taneční kroužek Pomáda (p. Žiková), oddíl orientačního běhu, fotbalu atd.

Novinkou tohoto roku je výtvarný ateliér AMI (umělecká škola), jehož vedoucí je paní Ivana Michálková. Kurzy kres-

KANDIDÁT ČSSD DO PARLAMENTU

KOMUNÁLNÍ VOLBY

M-klub

ZÁJMOVÁ ČINNOST PRO DĚTI

VÝTVARNÝ ATELIÉR AMI

(viz PŘ. 12/98)

lení, práce s keramikou a jiných výtvarných technik se konají v rohovém domě Žitavské a Alšovy ulice, který je soukromým majetkem p. Michálkové.

K důležitým kulturním zařízením patří nadále městská knihovna, jejíž vedoucí je již po mnoho let p. Hana Matoušová.

Důležitým centrem kulturního dění se postupně stává městské muzeum. Vě spolupráci se Společností přátel historie města Chrastavy (SPHMCH) pořádá mnoho akcí kulturního charakteru pro širší veřejnost.

Pro měsíčník „Chrastavské listy“ (redaktorem je p. Ivan Vydra) zpracovávají členové SPHMCH do každého čísla čtyřstránkovou přílohu BULLETIN (do konce roku 1998 jich bylo vydáno 56). Do muzea přicházejí každý měsíc třídy místních základních škol, pro něž je připraven program (videofilm a soutěže) a tematická výstava. V roce 1998 byly instalovány v pro-
minigalérii tyto výstavy:

- o Fotografie Fr. Hladáčka (Zásíší)
- o Štěp očima dětí (výt. práce dětí z MŠ a řádků ZŠ a ZVŠ)
- o Od Milečanu k Lužickým Srbům (k 50. výročí kult. autonomie nejmenšího slovanského národa, sídlícího na území SRN)
- o Výtvarný ateliér AMI (keramika, šperky, batiky, krajky)
- o Euroregion NISA (informace o čes., něm. a pol. části ERN)
- o Pomníčky a památky Jizerských hor (26 panelů - Jizersko-ještědský spolek)
- o Harmonie (textilní výtvarnictví, paličované krajky, kožené šperky)
- o Nad Betlémem vyšla hvězda (lid. betlémy, rvyky, soutěže)

Během roku uspořádala SPHMCH, v jejímž čele je od počátku roku 1998 Mgr. Jaroslava Špaková, učitelka volátní školy v Chrastavě, několik autobusových zájezdů pro veřej-

- nost:
- o Velikonoční neděli do Horní Lužice,
    - do Kravař, Zubnic, Tel. Března a na Srékov,
    - do Vídne (v měsíci páří, dva autobusy),
    - do dohnolovických Blat (Greenwald).

Pokračoval cyklus remémisních besed s videofilmem, a to v jarním období (leden-únor: 6 besed) a v podzimním období.

MĚSTSKÁ
KNIHOVNA

MĚSTSKÉ
MUZEUM

(viz PŘ. 7/98)

(viz PŘ. 16/98)

HISTORICKÁ
PŘÍLOHA CHL
BULLETIN

(viz PŘ. 10/98)

VÝSTAVY
V MINIGALÉRII
MUZEA

(viz PŘ. 7/98)

NOVÁ
PŘEDSEDKYNĚ
SPHMCH

VIDEOGLÓBUS

Besedy se konaly vždy ve středu odpoledne a počet návštěvníků se pohyboval mezi 30-35 osobami. Velký ohlas měly videofilmy o současné Číně.

Zcela novou společenskou aktivitou jsou tzv. taneční zábavy pro starší generaci. Zúčastňují se jich starší lidé mezi 50 až 70 lety, pro něž je dnešní hlučná forma tanečních zábav nepřijatelná. Již mnoho let se proto cítili jakoby vyřazení, a tak velmi vděčně uvítali možnost katančit si v příjemném kulturním prostředí M-klubu při melodiích svého mládí. Při zábavách se prodává občerstvení a lístky do Somboly. V této činnosti se bude pokračovat i v budoucnu.

Od listopadu se organizují autobusové výjezdy do Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Na programu byla opereta „Mam'zelle Nitouche“ a muzikál „My Fair Lady“. Vstupenky jsou rájiovány předem a účastníci těchto výjezdů oceňují to, že bezprostředně po skončení představení odjíždí autobus zpět do Chrastavy (spojení linkovým autobusem je večer velmi špatné).

Také v příštím roce budou tyto výjezdy pokračovat.

(Velmi záslužná je činnost p. Zdeňka Šimka, který i nadále pořádá autobusové výjezdy do divadel v Praze.)

Již pohřbí se ve druhé polovině června konaly v našem městě tzv. CHRASTAVSKÉ SLAVNOSTI. Kvůli parlamentním volbám byl jejich termín posunut na poslední víkend v měsíci. Jinak by to měly být jakési oslavy lesního slunovratu.

Také letos byl v rámci CHS bohatý kulturní a sportovní program. Oficiální zahájení se konalo v prostorách nedávno otevřeného Muzea hasičské techniky. Byl přítomen senátor

• Chrastavské pověsti •

MUDR. Jabotka z Liberce.

V kostele sv. Vavřince vystoupil se svým programem liberecký pěvecký soubor „JEŠTĚD“

Hlavním dnem oslav bývá již tradičně sobota. Tentokrát byla ve znamení 130. výročí založení hasičského sboru. Na náměstí bylo předváděno

TANEČNÍ ZÁBAVY
PRO STARŠÍ
GENERACI

3. ROČNÍK
CHRASTAVSKÝCH
SLAVNOSTÍ

(viz PŘ. č. 12, 13, 14)

OSLAVY
130. VÝROČÍ
HASIČSKÉHO
SBORU

(viz PR č. 16/98)
(viz PR č. 14/98)
(viz PR č. 17/98)

3. ročník CHRASTAVSKÝCH SLAVNOSTÍ

zachraňování ohrožených osob z hořící budovy (byl simulován požár školní budovy). Potom městem projížděl dlouhý průvod hasičských vozidel od nejstarších, tažených koňmi, až po ta nejmodernější. Zúčastnili se také hasiči ze Žitavy (SRN) a z Polska. Na pódiu na náměstí 1. máje vystupovaly kapely nejrušnějšího hudebního zaměření: skupina „Schovanký“, „České buchtý“, cimbálová muzika Dušana Koblára, rocková skupina „Teča“ z Liberce, v kině se konalo divadelní představení ochotnického souboru „Vojan“ hry „Blázinec v prvním poschodí“. Pro děti se hrála pohádka o Krakonošovi, v neděli posílila starší generaci dechová kapela Jos. Pantůčka z Fydlantu (zpíval chraastavský zpěvák Zl. Šulc, 73 let).

Nechyběly hry pro děti, zápas v kopané, exhibice kolové (zápas a krasojízda), ukádky bojových umění Orientu, ani možný ohňostroj, který v sobotu před půlnocí ozářil celý střed města.

Protože počasí bylo tentokrát skutečně krásné, 3. ročník CHRASTAVSKÝCH SLAVNOSTÍ se mimořádně vydařil.

SPORT:

Také v roce 1998 patřil k nejúspěšnějším oddíl zápasu, vedený trenérem Al. Šlahoněm ml. V několika věkových skupinách je tu celkem přes 200 chlapců a děvčat. Je překvapující, že právě děvčata riskují i v cizině přední místa. Např. ve švédském Klippanu se umístily na předních místech Bradová, Lehoutková, Fejfarová, Škálková, Šlahoněová, Pivcová a další.

V oddíle kolové páří mezi nejúspěšnější čtyři dvojice: Matuškovič - Havel, César - Brodský, Křivka - Bouda, Leško a Rusnák. Oddíl dosahuje velmi dobrých výsledků v uzemských i zahraničních přeborech.

Již podruhé byl uspořádán „Běh Terryho Foxe“, jehož se zúčastnilo 280 dětí i dospělých.

Michal Kordáček, student Technické univerzity v Liberci, získal v Norsku 3. místo na akademickém mistrovství světa v orientačním běhu.

17letý Petr Čihák jezdil úspěšně na motokárách (jeho otec byl

ODDÍL ZÁPASU
(úspěchy)
(viz PR č. 3, 5, 9, 11,
19, 21, 24/98)

ODDÍL KOLOVÉ
(viz PR č. 10/98)
(viz PR č. 17/98)

BĚH TERRYHO FOXE
2. ROČNÍK

M. HORÁČEK
(viz PR č. 18/98)

P. ČIHÁK

automobilovým závodníkem (v soutěžích typu rally), v současné době jezdí na pásových lyžích po trávniku. Zúčastňuje se nejvyšších soutěží u nás i v okolních státech.

15. března se konal brv. parkový orientační běh na účasti 169 osob. Tento typ závodu se koná přímo ve městě, takže závodníky můžeme sledovat veřejnost.

Ve dnech 29. 5. - 5. 6. se ve sportovním areálu VÚDM (Dětský domov) konal 26. ročník Olympiády dětských výchovných ústavů z celé České republiky.

Každoročně se konají týdenní lyžařské kurzy pro žáky 7. ročníku základních škol. Jezdili denně na výjevy autobusem do Jizerských hor.

V říjnu byl v městském kině vyhlášen nejúspěšnější sportovec na základě počtu hlasů v anketě občanů. Do brv. šně slávy byl zařazen p. Josef Vostrý, dlouholetý fotbalový rozhodčí. (V předchozím roce to byla p. Emilie ŠVEJKOVSKÁ.) Jeho fotografie je umístěna na pamětním panelu v prostorách městské knihovny.

V kostele v Andělské Hoře je nyní atelier výtvarníka Jana Měřičky. Konala se tam výstava jeho grafické tvorby.

V páří se konal 14. ročník okresní recitační soutěže CHRASTAVSKÁ SLOKA pro zvláštní školy a dětské výchovné ústavy. Iniciátorem této akce je p. uč. Ivan Žák, který je již několik let členem libereckého pěveckého sboru JESTĚD.

Také letos se konala tradiční vavřínecká pouť (v polovině srpna) s taneční zábavou, výstavou drobného domácího průmyslu a mnoha prodejními stánky.

Ve dnech 8., 9. a 10. května se v cirkusovém stanu, postaveném na dětském hřišti na Štěleckém vrchu, konala představení pro děti i dospělé. Vystupovali umělci cirkusu JO-JOO.

Také naše město pomohlo postiženým záplavami v okrese Rychnov nad Kněžnou. Městský úřad odeslal 15000 Kč.

V páří byl na „Zámečku“ ministr průmyslu M. Grégr, který tam jednal s ing. Janem Imrlaufem o podnikatelských aktivitách

ORIENTAČNÍ
BĚH

(viz PŘ. 17/98)

OLYMPIÁDA
VÚDM

LYŽAŘSKÉ
KURZY

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ
SPORTOVEC
(anketa)

KOSTEL
V A. HOŘE -
ATELIER

Recitační
soutěž
ZVŠ + VÚDM

(viz PŘ. 2/98)

TRADIČNÍ POUTĚ

CIRKUS
NA SÍDLIŠTI

POMOC
POSTIŽENÝM
POVODNĚMI

MINISTR GRÉGR
V CHRASTAVĚ

(viz PŘ. 21/98)

Ačh.

PRŮMYSLOVÉ
ZÁVODY
VE MĚSTĚ

V současné době je v Chrastavě nejúspěšnějším průmyslovým zá-
vodem IRAUSA BOHEMIA, která si pronajala část výrobních prostorů * odkoupila
bývalého podniku ELITEX. Pracovní podmínky tam jsou dosti nároč-
né, platy však nato mnohem vyšší než v jiných závodech. Stá-
le se přijímají noví pracovníci.

Zanikla firma AG Union (v prostorách nové STS za kostelem),
bude tu působit prosperující firma BENTELER, která zajistí
pracovní příležitost desítkám místních občanů.

Zlepšuje se situace TEXTILANY. Tam pracují Akademy a před-
leny z Polska a Mongolska. V budoucnu mají být nahrazeny do-
mácími českými pracovníci.

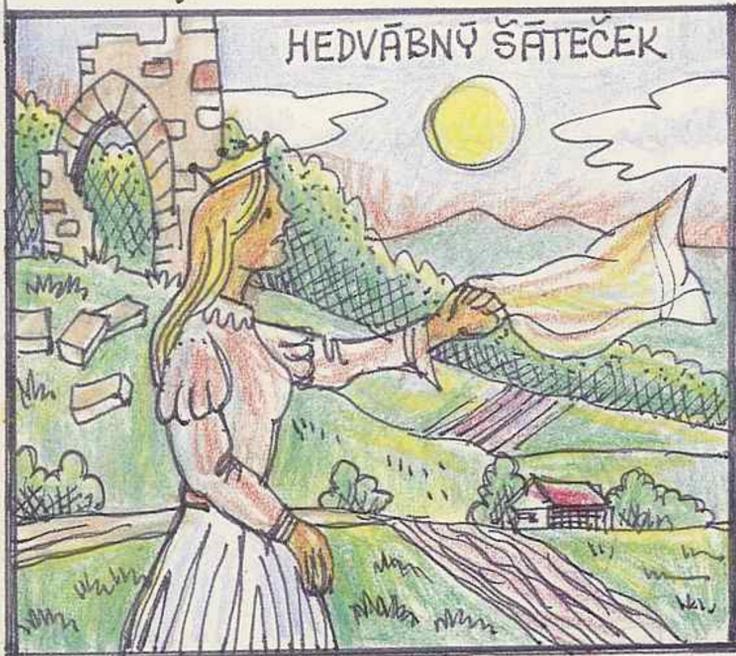
Po mnoha letech chátrání se začal přestavovat bývalý
Spojenný závodní klub (známý také pod názvem hotel Praha).
Po dokončení úprav zde bude několik bytových jednotek.

V jeho těsném sousedství byl privatizován objekt bývalé
továrny a pordeji skladu. Vznikla tu nová restaurace „U ko-
mína“ (tovární komín tam opravdu dodnes stojí).

Privatizován byl také moderní objekt pravý „Kováč“ (nebo
Budimex), kde byla kdysi ubytovna strojírenského učiliště.
Majitelem je bulharský občan, v přizemí se pravidelně pořáda-
jí diskotéky, bydlí tam mnoho pchybných osob a prodávají se
tam drogy.

Ještě před rokem byly na náměstí dvě banky: AGROBANKA
a UNIONBANKA. Obě však přesídlily do Liberce. Dnes jsou v
těchto prostorách obchody: sextil a prodejna obuvi.

Velkým nedostatkem je, že je ve městě směnárna pouze

v motorestu „Záměček“ (což
je mimo město). V budově
České spořitelny (vedle
kina) je sice rovněž směnár-
na, ale s omezenou pracovní
dobou. Během víkendu, kdy
přijíždí nejvíce zahraničních
turistů, je směnárna zavře-
ná.

• Chrastavské pověsti •

Přestavba
hotelu »PRAHA«
v Nádražní ul.

Nová restaurace
» U Komína «

(neověřeno)*

Zrušení bank

SMĚNÁRNA